

STENOGRAMA
ședinței Senatului din 19 noiembrie 2025

S U M A R

1.	Aprobarea modificării ordinii de zi.	3
2.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea alineatului (3) al articolului 654 din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. (L395/2025)	6; 28-29
3.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind instituirea mecanismului de compensare între creanțele și obligațiile contribuabililor față de bugetul asigurărilor sociale de sănătate. (L387/2025)	6-7; 29
4.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind transmiterea unor bunuri imobile destinate activităților de asistență sanitar-veterinară, aflate în proprietatea privată a statului, din administrarea Agenției Domeniilor Statului în administrarea consiliilor locale. (L393/2025)	7-8; 29-30
5.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea art.II din Legea nr.32/2025 pentru modificarea art.10 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991. (L433/2025)	8-9; 30
6.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru completarea Legii poliției locale nr.155/2010. (L420/2025)	9-11; 30
7.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de lege privind înființarea Universității „Tomis” din Constanța. (L445/2025)	11-12; 30-31
8.	Dezbaterea Propunerii legislative pentru completarea art.185 din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023 și pentru completarea art.62 din Legea învățământului superior nr.199/2023. (L406/2025) (Votul final se va da într-o ședință viitoare.)	12
9.	Dezbaterea Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. (L427/2025) (Votul final se va da într-o ședință viitoare.)	14

10.	Dezbateră Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare. (L426/2025) (Votul final se va da într-o ședință viitoare.)	17
11.	Dezbateră și respingerea Propunerii legislative privind modificarea și completarea Legii nr.146/2021 privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale și a Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată. (L438/2025)	17-20; 31
12.	Dezbateră și respingerea Propunerii legislative pentru a pune o dată-limită suprataxelor introduse temporar în perioada de reducere a deficitului bugetar. (L423/2025)	20-21; 31
13.	Dezbateră și respingerea Propunerii legislative privind sprijinirea antreprenoriatului. (L428/2025)	21-22; 31-32
14.	Dezbateră și respingerea Propunerii legislative privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale. (L435/2025)	22-23; 32
15.	Dezbateră și respingerea Propunerii legislative privind completarea Legii nr.198/2023 a învățământului preuniversitar. (L436/2025)	23-24; 32
16.	Dezbateră Propunerii legislative pentru completarea art.74 al Legii nr.198 din 4 iulie 2023 a învățământului preuniversitar. (L400/2025) (Votul final se va da într-o ședință viitoare.)	24
17.	Dezbateră Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023. (L399/2025) (Votul final se va da într-o ședință viitoare.)	25
18.	Dezbateră și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1755 în ceea ce privește cuantumul alocate statelor membre în cadrul Rezervei de ajustare la Brexit – COM(2025) 513 final.	28; 32-33
19.	Declarații politice.	33
20.	Întrebări, interpelări și răspunsuri.	33

STENOGRAMA
ședinței Senatului din 19 noiembrie 2025

Ședința a început la ora 10.08.

Lucrările ședinței au fost conduse de domnul Mircea Abrudean, președintele Senatului, înlocuit de domnul Mihai Coteț, vicepreședinte al Senatului, asistați de doamna Niculina Stelea și domnul Vasile Blaga, secretari ai Senatului.

Domnul Mircea Abrudean:

Stimați colegi, începem în două minute.

*

Domnul Mircea Abrudean:

Doamnelor și domnilor senatori,

Declar deschisă ședința plenului Senatului de astăzi, 19 noiembrie 2025.

Ședința este condusă de subsemnatul, Mircea Abrudean, președintele Senatului, asistat de domnul senator Vasile Blaga și doamna senator Niculina Stelea, secretari ai Senatului.

Ordinea de zi pentru ședința plenului de astăzi și programul de lucru, stabilite de Biroul permanent al Senatului și Comitetul liderilor grupurilor parlamentare, au fost distribuite și afișate pe pagina de internet a Senatului.

Pentru operativitate, în prima parte a ședinței de plen se vor desfășura dezbaterile asupra punctelor înscrise pe ordinea de zi, iar după încheierea acestora, în a doua parte a ședinței, se va desfășura sesiunea de vot final, conform hotărârii liderilor grupurilor... Comitetului liderilor grupurilor parlamentare.

Înainte de a trece la punctul 1, am plăcerea să vă anunț că la balcon ne onorează cu prezența o delegație a Parlamentului Republicii Moldova, condusă de doamna Doina Gherman, vicepreședinte al Parlamentului, la invitația Comisiei de politică externă din Senatul României. *(Aplauze.)*

Vă rog, domnule Corlățean, o intervenție.

Domnul Titus Corlățean:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Vreau și eu, în numele colegilor din Comisia pentru politică externă, să salut prezența colegilor de la Chișinău într-un moment important. Ne aflăm în fața unei discuții de natură politică în Uniunea Europeană, pentru o decizie care să permită începerea efectivă a negocierilor de aderare în cazul Republicii Moldova. Nu este un context foarte simplu, dar România, ca de obicei, își face datoria. Ăsta e motivul pentru care i-am invitat pe colegi.

Săptămâna trecută, cu Comisia de apărare, am fost la Chișinău și am evaluat faptul că factorul timp trebuie folosit. Astăzi vom adopta un document, o declarație comună în care subliniem foarte clar faptul că decizia de începere a negocierilor este legitimă, ea se bazează pe meritele proprii, nu pe cupluri, nu pe echipe – care nu se regăsesc în tratate, chiar dacă, politic, le înțelegem –, și atunci trebuie să susținem politic începerea negocierilor pentru Republica Moldova.

Ăsta e motivul principal pentru care salutăm prezența la București a Comisiei pentru politică externă, a colegelor, colegilor.

Și un ultim cuvânt – discutăm cu domnul președinte al Senatului –, noi am apreciat foarte mult faptul că, aseară, delegația de la Chișinău, venită de la drum, vremea era așa cum era, și-a modificat programul și a mers direct la capela unde este depus trupul marelui patriot român Ilie Ilașcu și împreună am făcut ceea ce trebuia făcut pentru a onora memoria unui mare patriot român și un om care, în bătălia de la Nistru, alături de alți basarabeni, a dovedit curaj luptând împotriva unui imperiu care s-a obișnuit să cucerească și nu înțelege ce înseamnă identitatea națională românească.

Vreau să le mulțumesc pentru acest gest.

Și vreau, pentru că Ilie Ilașcu a fost senator al României și a fost decorat de președintele României cu ordinul... cel mai înalt ordin al statului român – „Steaua României”, v-aș propune, de comun acord cu președintele Senatului, să avem un moment de reculegere și aici, la Senat.

(Se păstrează un moment de reculegere.)

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Vă mulțumesc, domnule senator.

Domnule senator Pălărie, vă rog.

Domnul Ștefan Pălărie:

Mulțumesc, domnule președinte.

Bună dimineața, stimate colege, stimați colegi!

Voiam doar să punctez astăzi, de la tribuna prezidiului Senatului, că există, la nivel internațional, trei zile, 18 și 19 noiembrie, cu semnificație mondială.

Prima zi este cea de 18. Ieri a fost Ziua Telefoanelor Fixe vechi. Exact așa se numește. Și, ca profesor de TIC, vă pot spune că mă străduiesc să le spun elevilor de la clasă, de astăzi, ce sunt alea telefoane fixe și cum ne întâlneam noi, astăzi adulți, cum ne stabileam o întâlnire și cum puteam vorbi la telefon fix cu cineva. Evident, trebuia să prindem persoana aceea acasă.

Astăzi, 19 noiembrie, sunt alte două zile importante internaționale. Una este Ziua Internațională a Bărbatului – deci permiteți-mi, dragi colegi, să vă urez „La mulți ani!” tuturor bărbatilor din sală și din țară. *(Discuții, aplauze.)*

În spiritul egalității de șansă fac acest apel.

Dar mai este și o altă zi internațională, ea se numește Ziua Internațională a Toaletei, astăzi, și, la nivel internațional, a fost gândită să salute faptul că încă problema salubrității rămâne o problemă mondială pentru peste 670 de milioane de oameni care nu au o toaletă în casă.

Acum, dincolo de toate lucrurile astea, voiam doar să mai punctez în aceeași notă – data trecută am intervenit cu tristețe, astăzi vin cu seriozitate –, spunând că poate, atunci când, ca inițiatori, stabilim zile naționale de data asta, din Parlament, să fim atenți totuși să fie lucruri de actualitate, lucruri cu semnificație, lucruri adânci, în așa fel încât să nu ajungă, precum Ziua Telefoanelor Fixe vechi, un element care nu-și mai are rost în societatea românească.

Vă mulțumesc tare mult.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Turos, vă rog.

Domnul Turos Lóránd:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Aș propune modificarea, mai bine spus, completarea ordinii de zi cu Propunerea legislativă L339/2025. Avem raport și putem dezbate.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Vă rog, domnule Vela, apoi...

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

În situația în care veți supune votului propunerea domnului coleg de la UDMR și veți... se va adopta această nouă ordine, am rugămintea ca să fie pus L-ul despre care a pomenit domnul coleg la sfârșitul ordinii de zi. Ca să nu le încurcăm, pentru că ne-am făcut o anumită socoteală înainte și fiecare știm cum să votăm la punctele de pe ordinea de zi.

Mulțumesc mult.

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumesc, domnule Vela.

Vă supun votului propunerea domnului senator Turos de a completa ordinea de zi cu L339, sub rezerva depunerii raportului până la finalul ședinței de plen.

Vă rog să votați.

59 de voturi pentru, 19 împotrivă, 6 abțineri.

Propunerea a fost adoptată, iar punctul... Legea nr.339 intră la ultimul punct al ordinii de zi, sub rezerva raportului depus complet.

La punctul 1 al ordinii de zi avem Propunerea legislativă pentru modificarea alineatului (3) al articolului 654 din Legea nr.95/2006....

Da, domnule Vlahu, vă rog.

Domnul Nicolae Vlahu:

Nu-mi funcționează cartela, am o eroare la cip și nu am putut exercita dreptul la vot.

Domnul Mircea Abrudean:

Am luat în considerare votul „împotrivă”. L-am numărat, domnule senator.

Rezolvați cu cartela domnului senator între timp.

*

Punctul 1, Propunerea legislativă pentru modificarea alineatului (3) al articolului 654 din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. (L395/2025)

Raportul Comisiei pentru sănătate este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Nu există intervenții.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 2, Propunerea legislativă privind instituirea mecanismului de compensare între creanțele și obligațiile contribuabililor față de bugetul asigurărilor sociale de sănătate. (L387/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială, Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară, piață de capital și Comisiei pentru sănătate este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare și se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Acest proiect de lege aparține colegilor deputați din Partidul Oamenilor Tineri – POT.

Îl susținem, pentru că proiectul propune un mecanism de compensare între creanțele contribuabililor și obligațiile acestora față de bugetul asigurărilor sociale de sănătate. Acest mecanism poate oferi soluții reale pentru situațiile în care contribuabilii au sume de recuperat de la stat și, în același timp, obligații fiscale scadente.

Compensarea reduce povara administrativă, îmbunătățește relația dintre contribuabili și administrația fiscală și poate contribui la diminuarea blocajelor generate de întârzierile la plată.

Sistemul trebuie să rămână sustenabil, însă respingerea proiectului fără o analiză aprofundată a impactului fiscal și fără formularea unor soluții alternative privează contribuabilii de un instrument util. Un mecanism de compensare bine calibrat poate funcționa în limitele legislației și poate fi adaptat, astfel încât să nu afecteze echilibrul bugetului de sănătate.

Pentru aceste motive, ca senator POT, voi vota împotriva respingerii acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumesc.

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 3, Propunerea legislativă privind transmiterea unor bunuri imobile destinate activităților de asistență sanitar-veterinară, aflate în proprietatea privată a statului, din administrarea Agenției Domeniilor Statului în administrarea consiliilor locale. (L393/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru agricultură, industrie alimentară, dezvoltare rurală și Comisiei pentru administrație publică este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Partidul Oamenilor Tineri nu susține această propunere legislativă, pentru că ea propune transmiterea unor imobile destinate activităților sanitar-veterinare din administrarea statului către consiliile locale și analiza comisiilor din Senat relevă lipsa unor criterii clare de selecție a imobilelor, riscul de transfer neuniform între localități și absența unui mecanism de monitorizare care să garanteze utilizarea exclusiv în interesul public. Mai mult decât atât, procedura propusă nu reglementează suficient

responsabilitățile instituțiilor implicate și poate genera blocaje administrative sau litigii privind administrarea ulterioară a bunurilor.

În forma actuală, proiectul nu oferă garanții.

Pentru toate aceste considerente, ca să scurtez, ca senator POT, voi vota pentru respingerea acestei propuneri legislative.

Mulțumim frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Catana Claudiu-Daniel.

Domnul Claudiu-Daniel Catana:

Mulțumesc, domnule președinte.

Este o măsură necesară și corectă.

Practic, această propunere legislativă, acest proiect permite o modernizare și o administrare mai bună și mai rapidă a acestor spații, susține principiul descentralizării, va oferi condiții mai bune celor care le vor utiliza și, practic, prin acest proiect de lege, sedii, locuințe de serviciu, terenuri aferente, aflate în proprietatea privată a statului, pot fi administrate de către consiliile locale în beneficiul celor care le operează. Este un pas concret, din punctul nostru de vedere, pentru a crea servicii moderne, funcționale și accesibile.

Mulțumim mult.

Vom vota pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

La punctul 4 avem Propunerea legislativă pentru modificarea art.II din Legea nr.32/2025 pentru modificarea art.10 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991. (L433/2025)

Raportul Comisiei pentru agricultură, industrie alimentară, dezvoltare rurală este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte, mulțumesc frumos.

Chiar dacă acest proiect de lege îl are ca principal inițiator pe Grupul parlamentar UDMR, Partidul Oamenilor Tineri susține acest proiect de lege, pentru că este un proiect care modifică Legea nr.32/2025, și Ordonanța de urgență nr.34/2013, și Legea fondului funciar nr.18/’91 în scopul clarificării regulilor privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente. Iar amendamentele care au fost admise de comisia de specialitate consolidează cadrul juridic pentru utilizarea terenurilor cu destinații agricole, simplifică procedurile administrative și îmbunătățesc gestionarea fondului pastoral.

Proiectul sprijină fermierii și autoritățile locale în respectarea obligațiilor de pășunat.

Pentru toate aceste considerente, considerăm că trebuie să fie adoptată o asemenea propunere legislativă și, ca senator POT, voi vota pentru adoptarea ei.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 5, Propunerea legislativă pentru completarea Legii poliției locale nr.155/2010. (L420/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru administrație publică și Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Catana.

Apoi domnul Vela.

Domnul Claudiu-Daniel Catana:

Este o măsură normală și necesară într-o societate modernă. Deja Poliția Română și alte instituții folosesc astfel de sisteme care... De fapt, ele cresc transparența intervențiilor polițiștilor locali, protecția cetățenilor este una mult mai corectă, și intervențiile polițiștilor, protejează, de asemenea, polițiștii locali care intervin în anumite situații și îmbunătățesc calitatea intervențiilor.

Aceste *body* camere nu sunt un instrument de supraveghere abuzivă, ci un instrument de protecție. Ele funcționează deja în multe țări europene și au demonstrat că reduc tensiunile și cresc siguranța, și sprijină această activitate.

Este de salutat această inițiativă parlamentară și cred că trebuie să fie o temă pentru noi toți, legat de o actualizare și de o îmbunătățire a Legii poliției locale, astfel încât această instituție să fie calibrată și să fie mult mai funcțională decât este acum. Și cred că poate fi o temă pentru noi toți.

Mulțumesc, domnule președinte.

Vom vota pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Apoi doamna Pauliuc.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Și Partidul Oamenilor Tineri susține această propunere legislativă, pentru că ea completează Legea poliției locale nr.155/2010 și urmărește adaptarea cadrului juridic la nevoile actuale ale autorităților locale în materie de ordine publică, disciplină în construcții și siguranță rutieră locală, dar și protecția mediului urban.

Completările care sunt aduse prin acest proiect de lege permit clarificarea atribuțiilor poliției locale și îmbunătățesc cooperarea cu celelalte structuri de ordine publică. Măsura este necesară pentru creșterea eficienței intervențiilor la nivelul comunităților și pentru aplicarea unitară a legislației în teren, în condițiile nevoii de adaptare a instrumentelor administrative la realitățile locale.

Pentru aceste motive, ca senator al Partidului Oamenilor Tineri, voi vota pentru adoptarea acestei propuneri legislative.

Mulțumim frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Pauliuc.

Apoi domnul Stoica.

Doamna Nicoleta Pauliuc:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Vă mulțumesc foarte mult pentru cuvintele de laudă la acest proiect legislativ – sunt unul dintre inițiatori.

Le mulțumesc colegilor din Comisia de apărare, care au votat în unanimitate acest proiect.

Am contribuit la îmbunătățirea textului de lege, astfel, așa cum au spus și colegii noștri, să dăm un instrument care să-i ajute pe cei din poliția locală să-și îndeplinească atribuțiile.

Da, e adevărat, înregistrările pot fi folosite ca probă pentru clarificarea situațiilor din teren, iar prelucrarea acestor date se va face cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Modificarea nu schimbă atribuțiile poliției locale, ci oferă un cadru legal, clar și modern pentru activitatea pe care o desfășoară deja. În acest fel, intervențiile vor fi mai bine documentate, crește transparența și este sporită siguranța atât a polițiștilor locali, cât și a cetățenilor.

Această inițiativă vine din convingerea fermă că poliția locală trebuie să dispună de cadrul legislativ necesar pentru a răspunde nevoilor din comunitățile noastre.

Ca senator PNL și inițiator al proiectului, susțin cu toată responsabilitatea introducerea unor reglementări adaptate realității, pentru mai multă siguranță și pentru ordine publică la nivel local.

Vă invit, dragi colegi, să susțineți acest demers gândit și promovat în spiritul modernizării administrației și protejării cetățenilor.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Stoica, vă rog.

Domnul Ciprian-Titi Stoica:

Domnule președinte,

Dragi colegi,

Cu siguranță, este doar un gest de normalitate, chiar nu înțeleg fanfaronada. Bineînțeles că este necesară această reglementare, însă văd atâta ipocrizie la PSD, la PNL, la USR și la UDMR – nu au fost în stare să facă un statut al polițistului local, să fie o uniformizare a acestor servicii. Astfel, s-a ajuns, chiar în Timișoara, un oraș mare, cu pretenții, odată, mândria țării – și sper să revenim acolo –, ca poliția locală să fie garda pretoriană a primarului. Și în multe alte locuri.

Poate, odată cu aceste camere de luat vederi, vom vedea și abuzurile. Pentru că sunt și probleme la poliția locală.

Tocmai de aceea, vă rog încă o dată să faceți ceea ce trebuie. În loc să vă împăunați cu mici gesturi de normalitate, haideți să facem ceea ce trebuie, să-i încadrăm pe acești oameni, clar și bine definit, în sistemul de ordine publică.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

La punctul 6 avem Proiectul de lege privind înființarea Universității „Tomis” din Constanța. (L445/2025)
Raportul Comisiei pentru învățământ, știință, inovare este de admitere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare și se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Chiar dacă acest proiect de lege este inițiat de către Guvernul României, Partidul Oamenilor Tineri îl susține, pentru că proiectul prevede înființarea Universității „Tomis” din Constanța, pe baza unui raport de admitere formulat de Comisia pentru învățământ, știință și inovare a Senatului.

Înființarea unei noi instituții de învățământ superior răspunde nevoilor regionale de formare, dezvoltare profesională și consolidare a capacității academice.

Proiectul contribuie la extinderea ofertei educaționale, susține cercetarea științifică și poate genera dezvoltarea social-economică în zona Dobrogei. Actul normativ respectă cerințele legale și asigură cadrul necesar pentru funcționarea instituției, în conformitate cu legislația educației.

Pentru aceste considerente, ca senator al Partidului Oamenilor Tineri, voi vota pentru adoptarea acestui proiect de lege.

Mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 7, Propunerea legislativă pentru completarea art.185 din Legea învățământului preuniversitar... (*Discuții.*) nr.198/2023 și pentru completarea art.62 din Legea învățământului superior nr.199/2023. (L406/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru învățământ, știință și inovare și Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor organice, se adoptă cu votul majorității senatorilor.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Nicula.

Apoi domnul Darău.

Domnul Mircea-Cristian Nicula:

Mulțumesc, domnule președinte.

Să știți că în învățământul preuniversitar parcursul în cariera didactică este unul... pot să spun dificil, cu examene serioase, care încep cu titularizarea, definitivatul, gradul II, gradul I, și nu este firesc să pedepsim mamele pentru faptul că sunt în concediu de creștere a copilului.

Este o lege mai mult decât binevenită, nu blocăm competența.

Și cred că trebuie să o votăm.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Darău.

Domnul Ambrozio-Irineu Darău:

Această inițiativă este foarte importantă pentru cei care sunt în timpul cursurilor de doctorat sau cei care, într-adevăr, își parcurg etapele în cariera didactică – de exemplu, etapele pentru obținerea gradelor – și devin părinți. Pot să devină părinți, eventual, și succesiv. Și această inițiativă – cred eu foarte binevenită, și țin să felicit colegii de la UDMR pentru că au avut-o – vine să îi ajute pe acești părinți, vine să le dea posibilitatea să nu piardă niciun fel de etapă din aceste parcursuri, fie în cursuri doctorale, fie în obținerea gradelor, doar pentru că au devenit părinți.

Acest proces se va suspenda câtă vreme dâșii sau dâsele sunt în concediul de creștere a copiilor și se va relua exact din punctul în care au rămas înainte să intre în concediu.

Încă o dată, felicit inițiatorii și, în mod simbolic, am și ținut să devin coinițator. Am adus niște mici corecturi tehnice, împreună cu toți colegii din Comisia pentru învățământ, astfel încât, sperăm noi, să devină lege foarte curând și să ajute acești oameni absolut meritorii, fiindcă, uneori, natalitatea și părinții se ajută și cu astfel de mici gesturi importante.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Stimați colegi senatori,

Și Partidul Oamenilor Tineri susține această inițiativă legislativă, pentru că propunerea completează art.185 din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023, dar și art.62 din Legea învățământul superior nr.199/2023.

Amendamentele care au fost admise clarifică atribuțiile instituțiilor de învățământ și întăresc cadrul juridic privind sprijinul acordat elevilor și studenților, precum și mecanismele administrative pentru derularea unor programe educaționale, iar măsurile care sunt propuse contribuie la aplicarea

unitară a legislației din educație, la creșterea eficienței administrative și la protejarea drepturilor beneficiarilor din sistemul educațional.

Proiectul respectă cerințele legilor organice și consolidează funcționarea sistemului de învățământ.

Ca senator POT, voi vota pentru admiterea acestui proiect de lege.

Mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final pentru luni, 24 noiembrie, fiind lege organică.

*

Punctul 8, Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. (L427/2025)

Raportul Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială este de admitere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor organice, se adoptă cu votul majorității senatorilor.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Doamna Păun.

Apoi doamna Stoiciu și domnul Vela.

Doamna Ana-Cynthia-Ioana Păun:

„Handicapatele!”, așa se gratulează nu doar băieții de cartier, ci și parlamentarii români în ședințe oficiale. Cuvântul „handicap” a ajuns insultă chiar și aici, în Parlamentul României. Chiar săptămânile trecute, un senator îi spunea unei colege senatoare că suferă de autism. De ce? Pentru că mama ei ar fi luat paracetamol atunci când era însărcinată. Practic, un senator, în cadrul ședințelor oficiale, i-a spus cu mârșăvie unei colege de-a noastre că suferă de un handicap.

Proiectul nostru de astăzi face o modificare simplă, dar absolut necesară, schimbă în legea specială termenul „persoană cu handicap” cu termenul „persoană cu dizabilități”, pentru că legile nu sunt doar texte juridice, sunt oglinda felului în care noi ne raportăm la cei vulnerabili. Și chiar aici, în Parlamentul României, am lovit în cei vulnerabili și am folosit handicapul și problemele de care suferă unii oameni ca insultă pentru alți parlamentari.

Ce facem concret prin acest proiect? Atât în titlul legii, cât și în toate articolele ei, schimbăm termenul „handicap” cu termenul „dizabilitate” și „persoană cu dizabilități”, mai puțin acolo unde vorbim de certificatul de încadrare în grad de handicap, care are o definiție medicală și juridică precisă.

Organizațiile persoanelor cu dizabilități ne cer de ani buni această schimbare. Și nu s-a făcut până acum, deși nici nu costă nimic și nici nu complică nimic, dar spune foarte mult despre ceea ce vrem noi ca societate, despre cum se raportează România la cetățenii ei, despre cum îi respectă și nu îi etichetează.

Acesta este un pas mic, dar necesar pentru o legislație care protejează demnitatea și drepturile tuturor, pentru ca măcar în Parlamentul României, măcar aici, să nu mai auzim niciodată un: „Handicapatele, ai suflu?”

Mulțumesc. *(Discuții.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Stoiciu.

Doamna Victoria Stoiciu:

Stimați colegi,

Stimate colege,

Propunerea supusă astăzi votului dumneavoastră, printre ai cărei inițiatori mă număr, pleacă de la un adevăr fundamental, dar adesea neglijat: cuvintele nu sunt doar cuvinte, ele pot vindeca sau pot răni, pot proteja sau pot vulnerabiliza.

Termenul „persoană cu handicap” folosit în 2006 nu mai reflectă realitatea actuală și nici limbajul instituțiilor statului român din 2025. Termenul „handicap” sau „handicapat” este perceput de multe persoane ca stigmatizant și, din păcate, a ajuns să fie adesea o insultă. Găsim numeroase exemple în spațiul public, în spațiul mediatic și, din păcate, și în Parlamentul României, în care acest termen este folosit ca o jignire la adresa celorlalți. Organizațiile persoanelor cu dizabilități o spun și ele foarte clar: termenul „handicapat” nu mai poate fi utilizat, pentru că încarcă persoanele și identitatea acestor persoane cu o etichetă care le reduce demnitatea.

De aceea, propunem înlocuirea în titlu și corpul legii a termenului de „persoană cu handicap” cu cel de „persoană cu dizabilități”. Această nouă formulare asigură armonizarea terminologică și înlocuiește o expresie cu caracter stigmatizant cu una adecvată realității sociale actuale. Când un cuvânt care desemnează o categorie de oameni devine insultă, noi, ca legislatori, nu putem pretinde că nu vedem. Suntem obligați moral să corectăm acest lucru.

Legile nu sunt doar tehnicalități, ele sunt expresia a ceea ce societatea consideră că este corect și moral. Astăzi avem ocazia să alegem un limbaj care nu rănește, ci care protejează, un limbaj care nu exclude, ci cuprinde, un limbaj care nu stigmatizează, ci respectă.

Vă mulțumesc.

Grupul PSD susține inițiativa.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela, apoi domnul Stoica. *(Discuții.)*

Vă rog, domnule Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Și Partidul Oamenilor Tineri susține această propunere legislativă, pentru că ea modifică Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap și are raport de admitere din partea comisiei de specialitate.

Cea mai importantă consecință a adoptării acestui proiect de lege, dacă ar fi adoptat, este aceea că întărește cadrul legal privind accesul la servicii, sprijinul instituțional și măsurile de protecție care sunt destinate persoanelor cu dizabilități. Proiectul îmbunătățește aplicarea legii, clarifică obligațiile autorităților și consolidează garanțiile pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități. Actul normativ răspunde cerințelor unui... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumim, domnule Vela.

Domnule Stoica, vă rog.

Domnul Ciprian-Titi Stoica:

Mulțumesc.

Dragi colegi,

Un nou exemplu că vă bateți joc de persoanele cu dizabilități sau cu handicap, indiferent cum doriți să le numiți și indiferent cât de mult doriți să aveți grijă, la nivel de percepție, cum aceștia sunt numiți. Bineînțeles că, dacă aceasta este opțiunea asociațiilor, o vom susține cu tărie, însă nu cred că de asta au nevoie persoanele cu dizabilități, pentru că au venituri foarte mici.

De 35 de ani, vă bateți joc de această categorie cum nu cred că ați făcut-o față de vreo altă categorie. Indemnizațiile sunt o rușine, oamenii de-abia își pot duce zilele de pe o zi pe alta, iar dumneavoastră, din nou, faceți fanfaronadă și veniți aici și ne spuneți cuvinte pompoase despre doar o schimbare de denumire, bineînțeles, solicitată, ce-i drept, de asociații. Dar nu asta este important. Pe lângă asta, trebuia să fi mărit indemnizațiile pentru persoanele cu dizabilități.

Să vă fie rușine că doar vă faceți că faceți!

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final pentru luni, 24 noiembrie, fiind lege organică.

*

Punctul 9, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare. (L426/2025)

Raportul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor organice, se adoptă cu votul majorității senatorilor.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Mulțumesc, domnule președinte.

Ca senator și ca practician al dreptului, ca avocat, susțin această propunere legislativă, pentru că ea modifică și completează Codul penal. Și, chiar dacă raportul comisiei de specialitate este de respingere, totuși, din analiza juridică a textului propunerii, reiese că ea nu conține elemente de incompatibilitate cu principiile constituționale și cu arhitectura generală a legislației penale. Ceea ce este cel mai important este faptul că textul de lege propus oferă o protecție juridică suplimentară vieții fătusului uman aflat în gestație intrauterină, iar această protecție juridică suplimentară este binevenită.

Pentru aceste considerente, ca senator POT, voi vota împotriva respingerii acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final pentru luni, 24 noiembrie.

*

Punctul 10, Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.146/2021 privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale și a Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată. (L438/2025)

Raportul Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului în domeniul legislației privind prevenirea, combaterea și sancționarea violenței domestice – „România fără violență domestică” este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Doamna Păucean, apoi doamna Păun și doamna Stoiciu.

Doamna Luminița Păucean-Fernandes:

Mulțumesc, domnule președinte.

Așa cum am afirmat constant în acest Parlament, statul român are obligația morală și constituțională de a-și apăra cetățenii, în special pe cei vulnerabili, care au ajuns să trăiască drama violenței domestice. O familie sănătoasă și în siguranță este piatra de temelie a națiunii.

În fața noastră se află astăzi o propunere legislativă care urmărește tocmai această direcție – întărirea protecției reale a victimelor violenței domestice, prin îmbunătățirea mecanismului de monitorizare a agresorilor, fără o cheltuială suplimentară semnificativă pentru stat. Acest demers se înscrie în filozofia politică pe care o susținem: un stat puternic, cu legi aplicabile și protecție pentru românii cinstiți.

Expunerea de motive subliniază limpede că sistemul actual nu permite victimei să cunoască aproximativ unde se află agresorul. Astfel, victima nu poate evita pericolul, ci doar poate reacționa după ce pericolul este deja lângă ea. Inițiativa introduce posibilitatea ca victima să primească, cu autorizarea instanței, informații aproximative privind zona în care se află agresorul. Nu vorbim despre o localizare exactă, nici despre încălcarea drepturilor agresorului și nu vorbim despre abuzuri. Vorbim despre o distanță aproximativă, într-un perimetru de un kilometru, menită să permită victimei să-și organizeze viața în siguranță. Este o măsură proporțională, controlată strict de judecător și mai ales profund necesară. Pentru AUR, această abordare reflectă exact ceea ce trebuie să facă statul român: să prevină răul, și nu doar să-l constate. Așadar, statul nu va merge prea departe, ci o va face exact atât cât trebuie, pentru că dreptul la siguranță nu este unul negociabil.

Doamnelor și domnilor colegi senatori,

De prea multe ori, acest Parlament a fost constrâns să reacționeze după tragedie. Astăzi, avem ocazia să prevenim tragedii și să ne asumăm responsabilitatea pentru viețile care depind de decizia noastră. Să votăm pentru viață, pentru familie și să votăm pentru Româ... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Păun.

Doamna Ana-Cynthia-Ioana Păun:

Mulțumesc.

Statul trebuie să monitorizeze, nu victima. Proiectul AUR propune ca victima să poată vedea în permanență, de pe telefon, unde se află agresorul. Poate părea o idee bună, dar nu este, pentru că nu mai vorbim de protecție în acest moment, ci de supraveghere totală. Scopul unui ordin de protecție este să țină agresorul la distanță, nu să-l urmărească pas cu pas.

Astăzi, legea funcționează. De exemplu, dacă agresorul se apropie de zona interzisă, victima este alertată pe telefon și la fel este alertată și poliția. Asta înseamnă protecție. Dar urmărirea permanentă

înseamnă altceva – o încălcare a dreptului la viață privată, chiar și pentru cel care a greșit. Și trebuie să înțelegem că nu putem combate violența prin abuzuri inversate. Siguranța femeilor nu vine dintr-un control total. Vine din legi care sunt clare, polițiști care sunt pregătiți și justiție care reacționează rapid, din informații oferite victimelor clar, la timp și empatic.

De aceea, USR nu susține propunerile AUR de modificare a Legii monitorizării electronice și cea a prevenirii și combaterii violenței domestice.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Stoiciu.

Doamna Victoria Stoiciu:

Protecția victimelor violenței domestice trebuie să fie, desigur, o prioritate absolută, dar ea nu trebuie folosită ca pretext pentru a adopta soluții disproporționate.

Proiectul introduce o formă de monitorizare excesivă, prin transmiterea către victimă a localizării agresorului. Legea în vigoare deja prevede dreptul victimelor violenței domestice de a solicita, odată cu ordinul de protecție, și montarea brățării electronice pentru agresor. Acest lucru permite poliției accesul la datele de localizare ale agresorului și ale victimei, pentru a interveni în cazul în care agresorul se apropie de victimă mai mult decât îi este permis.

Problema reală este că foarte multe victime nu solicită montarea brățării electronice, din lipsă de informare adecvată din partea polițiștilor și, de multe ori, din cauza *fake-news*-urilor răspândite, precum, de exemplu, acela că, dacă ți se montează brățara electronică, ești microcipat. Ca să-l citez pe domnul Stoica, „să le fie rușine!”. Da? Din această cauză.

Deși propunerea din proiectul de față poate părea, intuitiv, protectivă, ea depășește în mod clar scopul necesar și proporțional al supravegherii electronice și încalcă dreptul fundamental la viață privată. Mai mult, accesul în timp real al victimei la localizarea persoanei monitorizate, a agresorului, poate escalada conflictele, poate genera situații periculoase pentru ambele părți și poate produce alerte false.

Propunerea legislativă este excesivă. Avem datoria să îmbunătățim sistemul de protecție, nu să venim cu mecanisme inutile și intruzive. Victimele violenței domestice au nevoie de o legislație care să răspundă unor probleme reale, nu de legi care să creeze probleme suplimentare.

Grupul PSD nu susține propunerea legislativă.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Peia.

Domnul Ninel Peia:

Mulțumesc, domnule președinte.

Sunt senator de Prahova. Numai anul acesta, două femei au fost ucise. Steluța o chema, avea 22 de ani, mamă a doi copii, însărcinată, cu ordin de protecție față de soțul său agresiv și poliția nu a făcut nimic. A ucis-o cu toporul.

Legea trebuie aprobată.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

La punctul 11, Propunerea legislativă pentru a pune o dată-limită suprataxelor introduse temporar în perioada de reducere a deficitului bugetar. (L423/2025)

Raportul Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Doamna Stelea, apoi domnul Vela.

Doamna Niculina Stelea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Acest proiect de lege face un lucru foarte simplu și foarte corect: stabilește o dată-limită pentru majorările de taxe introduse în 2025 și readuce, începând cu 1 ianuarie 2027, cotele fiscale la nivelurile anterioare, exact așa cum Guvernul a promis că se va întâmpla. Atunci când Guvernul a introdus primul pachet de măsuri fiscale din 2025, ni s-a spus foarte limpede: sunt măsuri temporare, adoptate doar pentru a traversa o perioadă dificilă.

Dacă sunt temporare, atunci este firesc ca legile de asumare să prevadă termene clare, date-limită, mecanisme explicite de revenire la regimul normal. Dar acest lucru nu s-a întâmplat. În practică, mediul de afaceri a fost împovărat cu taxări suplimentare, lăsat complet fără predictibilitate și fără nicio garanție că această presiune va fi vreodată relaxată.

Expunerea de motive a inițiatorilor subliniază un adevăr pe care îl vedem în economie: partea de venituri a fost crescută nelimitat, în timp ce partea de cheltuieli a fost doar amânată, nu reformată. Cu alte cuvinte, ajustarea s-a făcut exclusiv pe spinarea celor care produc valoare – operatori economici, muncitori, investitori. Iar această abordare nu doar că nu funcționează, dar ne împinge treptat spre o contracție economică reală, spre una economică în toată regula, cu investiții oprite și consum în scădere.

Este momentul ca Parlamentul să repare ceea ce Guvernul a lăsat în coadă de pește și, deși inițiativa legislativă nu aparține AUR și aparține a doi membri USR, Grupul AUR o susține.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi senatori,

Partidul Oamenilor Tineri nu susține acest proiect de lege, pentru că proiectul urmărește introducerea unei date-limită pentru suprataxele stabilite temporar, în perioada de ajustare a deficitului bugetar.

Raportul comisiei de specialitate este de respingere, deoarece măsura nu este fundamentată pe o analiză fiscală coerentă și nu ține cont de obligațiile asumate de România în cadrul procedurii de deficit excesiv. Stabilirea unei date fixe poate afecta flexibilitatea bugetară, poate limita reacția statului în situații economice critice și poate crea dezechilibre suplimentare în planul consolidării fiscale. Textul nu oferă mecanisme clare de compensare și nici evaluări de impact privind sustenabilitatea veniturilor publice și, în forma actuală, proiectul nu poate fi susținut.

Pentru aceste considerente, ca senator POT, voi vota pentru respingerea acestui proiect de lege.

Mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 12, Propunerea legislativă privind sprijinirea antreprenoriatului. (L428/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisiei economice, industrii, servicii, turism și antreprenoriat este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Silegeanu, apoi domnul Vela, da.

Avem? Domnul Silegeanu.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Propunerea vorbește despre tinerii care vor să rămână acasă și să construiască ceva pe cont propriu. Într-o Românie unde birocrăția și taxele îi descurajează, să respingem un proiect care le oferă scutiri și acces la finanțare înseamnă să le închidem ușa în față.

AUR votează împotriva raportului de respingere, pentru că vrem ca inițiativa și curajul celor care clădesc ceva să fie sprijinite, nu descurajate.

Sigur că textul poate fi îmbunătățit, dar direcția este una sănătoasă: mai puține poveri fiscale, mai multe șanse pentru primul business. România nu poate crește doar din consum și importuri, are nevoie de oameni care să producă, să inoveze și să creeze locuri de muncă pe meleagurile natale. Dacă vrem prosperitate, trebuie să începem prin a oferi o șansă celor care au curajul să pornească la drum. Țara are nevoie de tineri antreprenori și de legi care să îi ajute să rămână acasă.

Votăm contra raportului, cu gândul la o Românie care nu-și mai exportă generațiile.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Mulțumesc, domnule președinte.

Acest proiect aparține colegilor de la Partidul Oamenilor Tineri – POT și S.O.S. și neafiliați.

Inițiativa legislativă are în vedere instituirea Programului național „Primul Business”, care urmează să fie derulat de Ministerului Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, prin intermediul Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri.

Partidul POT susține această inițiativă legislativă, pentru că are ca obiect instituirea unor măsuri de sprijin financiar-fiscal și de garantare destinate tinerilor antreprenori cu vârstă de până în 35 de ani, în vederea stimulării înființării de persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, microîntreprinderi sau societăți cu răspundere limitată. Inițiativa legislativă are în vedere instituirea Programului național „Primul Business”, care urmează să fie derulat de Ministerul Economiei.

Pentru aceste considerente, voi vota împotriva respingerii acestui proiect de lege și pentru susținerea lui.

Mulțumim frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 13, Propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale. (L435/2025)

Raportul Comisiei pentru cultură și media este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 14, Propunerea legislativă privind completarea Legii nr.198/2023 a învățământului preuniversitar. (L436/2025)

Raportul Comisiei pentru învățământ, știință și inovare este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Nicula, apoi domnul Vela.

Domnul Mircea-Cristian Nicula:

Mulțumesc, domnule președinte.

Nu putem adăuga materii de-a valma, pentru că, dacă adăugăm o materie, ar trebui să eliminăm altă materie. Altfel, ne încărcăm programul copiilor nejustificat. Temele care se propun, această oră în plus poate fi discutată la lecțiile de dirigentie fără niciun fel de problemă.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Ca senator POT, ca creștin ortodox practicant, ca practician al dreptului, susțin cu toată inima această inițiativă legislativă propusă de către colegii de la AUR, pentru că ea intervine într-un moment în care noi asistăm la pierderea de către elevi a reperelor morale și etice și a criteriilor de apreciere axiologică, valorică, a faptelor și acțiunilor umane care definesc comportamentele moral și etic, care sunt normale pentru oameni și pe care ar trebui să le aibă toți oamenii în societate.

Într-un context în care oamenii, pur și simplu, se dezumanizează, a spune „Tatăl nostru” la începutul cursurilor este o chestiune de bun-simț și, în același timp – că vorbesc liber acum –, de păstrare a identității noastre naționale și creștine.

Cu toată inima susțin acest proiect de lege și voi vota pentru adoptarea lui.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Darău.

Domnul Ambrozie-Irineu Darău:

Intervin scurt, pentru a ne întreba, de fapt, ce fel de școală dorim.

Nimeni nu este nici împotriva religiei, nici împotriva credinței, religiilor, pentru că poți să ai elevi sau studenți de mai multe religii, nici împotriva imnului. Există nenumărate contexte în care valorile naționale, istoria, credința, istoria religiilor pot fi cultivate în școală și trebuie cultivate în școală.

În schimb, haideți să nu mai încastrăm școala și actul de predare în modele rigide. Haideți să-i lăsăm pe profesori, pe directori să aleagă cum își gestionează acest ecosistem. Haideți să încetăm cu inițiativele cărora eu le-aș spune „inițiativă-știre” sau „inițiativă electorală”. Haideți să avem inițiative pe fond legate de sistemul de învățământ și să nu mai punem în legislația primară ceea ce trebuie să facă elevul, profesorul sau directorul în fiecare minut al actului de predare.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 15, Propunerea legislativă pentru completarea art.74 al Legii nr.198 din 4 iulie 2023 a învățământului preuniversitar. (L400/2025)

Raportul Comisiei pentru învățământ, știință și inovare este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor organice, se adoptă cu votul majorității senatorilor.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Grupul Oamenilor Tineri, partidul POT, are trei proiecte pe ordinea de zi astăzi: la punctele 2, 12 și 15. Acest proiect de lege este inițiat împreună cu partidul AUR.

Educația românească are nevoie de soluțiile care sunt propuse prin acest proiect de lege, care încurajează nonviolența în școli, într-o perioadă în care fenomenul bullyingului școlar ia proporții alarmante și îngrijorătoare în școlile din România. De asemenea, educația românească are nevoie de susținere legislativă și menținerea proiectului în procesul parlamentar ar permite formularea de amendamente și clarificări care pot genera efecte pozitive.

Dacă ar fi respins acest proiect de lege, respingerea nu servește interesului public și blochează o dezbatere necesară și oportună în societatea românească și mai ales privează societatea de reglementarea legislativă a acestui fenomen, care trebuie descurajat prin lege și prin aplicarea ei, și anume violența crescândă în rândul elevilor din școlile din România.

Pentru aceste considerente, voi vota împotriva respingerii... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Mîndru.

Domnul Cătălin-Emil Mîndru:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Și la educație ne pricepem toți ca la fotbal? Știți că programa școlară nu se decide prin intervenții legislative, ci prin politici educaționale coerente, construite pe cercetare, pe expertiză și pe responsabilitatea instituțiilor abilitate.

Temele invocate de această inițiativă și de cea care urmează – nonviolența, relațiile sănătoase dintre oameni, natura – sunt, incontestabil, teme foarte importante, doar că ele există în momentul de față în programele școlare actuale. Problema nu este lipsa lor, ci faptul că nu sunt suficiente resurse îndreptate către acestea: formare pentru profesori, consilieri școlari suficienți, timp efectiv de lucru cu elevii. A crea încă două discipline școlare prin lege înseamnă să aglomerăm și mai mult orarul și să împingem școala într-un formalism inutil, în loc să sprijinim și să optimizăm conținuturile care există deja.

Dacă vrem cu adevărat să combatem violența și să întărim zona disciplinelor STEM, soluțiile sunt sistemice: finanțare corectă, profesori pregătiți, consilieri școlari, psihologi, laboratoare moderne, nu cosmetizări legislative, care sună bine, dar nu schimbă nimic în clasă.

De aceea, senatorii partidului Uniunea Salvați România vor vota pentru respingerea acestor proiecte inițiative.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final pentru luni, 24 noiembrie.

*

Punctul 16, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023. (L399/2025)

Raportul Comisiei pentru învățământ, știință și inovare este de respingere a propunerii legislative. Propunerea face parte din categoria legilor organice, se adoptă cu votul majorității senatorilor.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterele.

Domnul Nicula, apoi domnul Silegeanu și domnul Darău.

Domnul Mircea-Cristian Nicula:

Mulțumesc.

La fel ca și la punctul anterior, se adaugă materii noi. Regimul unei discipline opționale este următorul: fiecare profesor care dorește să propună o temă își alcătuiește programa și propune respectivul opțional sau se alege din oferta națională. Foarte bine poate fi propus ca disciplină opțională alcătuind programa și punând-o la dispoziția profesorilor, dar nicidecum prin lege.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Silegeanu.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Motivarea avizelor negative ar fi de răs, dacă nu ar fi de plâns. Pentru autorii acelor rapoarte, dacă există deja o „Săptămână verde”, nu mai are rost o „Oră a naturii” ca opțional.

Dar de când o săptămână pe an echivalează cu educația reală? Este ca și cum am pretinde că o „săptămână a sănătății” ne-ar scoate pe toți medici.

În Franța, de exemplu, educația pentru mediu și dezvoltare durabilă este integrată în CV-ul școlar încă din 2004, ca parte a unei strategii naționale. Noi rămânem la nivelul unui exercițiu festiv, în timp ce alte țări își pregătesc serios generațiile pentru criza climatică. Elevii români au nevoie de formare continuă, nu de un simulacru anual.

Ni s-a reproșat că nu am elaborat metodologia. Dar legea noastră spune clar că Ministerul Educației are obligația să o facă. Rolul Parlamentului nu este să scrie manuale. În plus, argumentul că programa e prea încărcată este o scuză ieftină. Programa e haotică pentru că Guvernul a tot schimbat structura anului școlar, manualele și examenele, nu pentru că noi propunem discipline relevante. A considera că o „Săptămână verde” rezolvă educația ecologică e ca și cum ai crede că un pahar de apă stinge un incendiu de pădure.

AUR votează contra raportului de respingere, pentru că România are nevoie de o educație ecologică serioasă, nu de festivisme birocratice.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Darău.

Domnul Ambrozie-Irineu Darău:

Spuneam înainte despre inițiative de tip știre. Dacă aş număra inițiativele, doar de când sunt parlamentar, de cinci ani, pe care le-am văzut, care introduc ore obligatorii sau opționale, copiii n-ar mai dormi noaptea, ar sta tot la școală.

Nu așa se face un plan-cadru pentru învățământ. „Ora naturii” – învățământ despre natură. Da. Sunt deja niște materii opționale, mai bine sau mai prost gândite, care acoperă și aceste subiecte. Soluția nu este în Parlament. Eu țin foarte mult, în învățământ, fiecare instituție să-și respecte rolul și de aceea am luat cuvântul, în acest context. E a doua inițiativă consecutivă cu ore în plus pentru copii.

Aici, Ministerul Educației va avea o responsabilitate uriașă, și anume să înceapă un proces de gândire a planurilor-cadru pentru toate cele 13 clase obligatorii din învățământul preuniversitar, eventual adăugând și partea preșcolară, pentru că și grupa mică va deveni curând obligatorie. Să nu uităm că planurile-cadru actuale, inclusiv cu întârzierea de la liceu, a actualizării de la liceu, datează de acum vreo 15 ani. Sunt convins că nimeni nu poate susține că ceva gândit acum 15 ani mai corespunde lumii de astăzi.

Așadar, consider că o prioritate absolută a Ministerului Educației trebuie să fie pornirea unui proces de dezbatere și de decizie pentru planuri-cadru construite de la zero, de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a. Și acolo ar trebui să își găsească răspunsul toate aceste întrebări și toate aceste nevoi. Și nu cred, în general, nici în Parlament, nici la Guvern, că soluția este să pornim de la norme didactice și de la a ține cât mai mult copii în școală, cu ore rigide.

Deci haideți să renunțăm la inițiativele parlamentare populiste, haideți să ne con... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Gheorghe Daniel-Paul-Romeo.

Domnul Daniel-Paul-Romeo Gheorghe:

Mulțumesc, domnule președinte.

Bună ziua, stimați colegi!

Eu ipocrizie mai mare nu am văzut decât aici, în Senat, și în dezbaterile aceasta.

Păi, dacă guvernării, și Senatul, și Parlamentul nu au fost în stare de 35 de ani să implementeze managementul integrat al deșeurilor, despre ce vorbim?!

Noi vorbim aici despre educație ecologică? Cine vreți să o facă? Sau vorbim despre educarea elevilor în ceea ce privește „Săptămâna verde”?

Să vă fie rușine, pentru că... dar știți de ce să vă fie rușine? Sunteți incapabili de a face așa ceva.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final pentru luni, 24 noiembrie.

Având în vedere că pentru L339 n-au fost depuse rapoartele, această inițiativă va rămâne pentru luni, 24 noiembrie.

*

Ultimul punct pe ordinea de zi, Proiectul de hotărâre... punctul 17, Proiectul de hotărâre referitoare la Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1755 în ceea ce privește cuantumurile alocate statelor membre în cadrul Rezervei de ajustare la Brexit – COM(2025) 513 final.

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Onorați colegi,

Partidul Oamenilor Tineri – POT va vota pentru la acest punct de pe ordinea de zi, deoarece ajustarea alocărilor din Rezerva de ajustare la Brexit permite distribuirea fondurilor în funcție de impactul real al Brexitului asupra statelor membre și măsura aceasta crește echitatea, eficiența și capacitatea statelor afectate de a sprijini IMM-urile, și lucrătorii, și regiunile vulnerabile. Ajustarea nu crește povara bugetară, ci optimizează utilizarea resurselor financiare care sunt deja disponibile.

Pentru aceste considerente, ca senator POT, voi vota pentru adoptarea acestui COM.

Mulțumim frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Stimați colegi,

Trecem la exprimarea votului final asupra inițiativelor legislative cu caracter ordinar dezbătute.

Potrivit prevederilor art.112 din Regulament, se vor supune unui singur vot raportul în întregime și inițiativa legislativă.

Vă reamintesc, votul se exercită prin intermediul sistemului de vot electronic hibrid.

În timpul ședinței de vot electronic hibrid, în cazul în care senatorul este înregistrat în aplicație sau are cardul de vot introdus în consolă, dar nu apasă nicio tastă, va figura absent la votul respectiv. În situația în care, din eroare, senatorul prezent în sala de plen exercită același vot prin modalități diferite de exprimare, în mod automat se va înregistra și se va lua în considerare doar opțiunea exprimată prin intermediul sistemului din sala de plen.

Având în vedere cele prezentate anterior cu privire la votul prin intermediul sistemului de vot electronic hibrid, urmează să derulăm un vot-test.

Vă rog să vă introduceți cardurile de vot în console sau să accesați aplicația de vot.

Aveți la dispoziție 30 de secunde pentru exercitarea votului.

Vot-test, vă rog.

41 pentru, 10 împotriva, 44 de abțineri, 10 colegi nu votează.

Sistemul funcționează.

Dacă nu există intervenții cu privire la sesiunea de test, trecem la votul final – mențiunea: colegii fără cartelă vor trebui să-și exprime votul menționând numele și opțiunea de vot.

Punctul 1 – L395/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de admitere, cu amendamente admise, și a propunerii legislative astfel cum se propune a fi modificată prin amendamentele din raport.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Microfonul în sală, vă rog.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

99 pentru, 15 abțineri, un coleg nu votează.

Propunerea a fost adoptată.

*

Punctul 2 – L387/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați. (*Discuții.*)

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

62 de voturi pentru, 33 împotriva, 22 de abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 3 – L393/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative, care face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

76 de voturi pentru, 38 împotrivă, 3 abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 4 – L433/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de admitere, cu amendamente admise, și a propunerii legislative astfel cum se propune a fi modificată prin amendamentele din raport.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

110 pentru, un vot împotrivă, 4 abțineri.

Propunerea a fost adoptată.

*

Punctul 5 – L420/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de admitere, cu amendamente admise, și a propunerii legislative astfel cum se propune a fi modificată prin amendamentele din raport.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

112 pentru, două voturi împotrivă, 4 abțineri.

Proiectul a fost adoptat.

*

Punctul 6 – L445/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de admitere și a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

115 pentru, două abțineri.

Adoptat.

Punctul 7 – L406... nu, e lege organică, nu trecem.

Punctul 8, la fel.

Punctul 9, la fel.

*

Punctul 10 – L438/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănache:

Ștefănache – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

77 pentru, 35 împotriva, 3 abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 11 – L423/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative, care face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănache:

Ștefănache – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

82 de voturi pentru, 32 împotriva, 3 abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 12 – L428/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative, care face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănache:

Ștefănache – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

81 pentru, 34 împotrivă, 3 abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 13 – L435/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

115 pentru, o abținere.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 14 – L436/2025.

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

77 pentru, 36 împotrivă, 3 abțineri.

Propunerea este respinsă.

*

Punctul 17 – COM 513.

Vot, vă rog.

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Ștefănaș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

79 pentru, un vot împotrivă, 35 de abțineri.

Hotărârea a fost adoptată.

Continuăm cu sesiunea de întrebări, interpelări, declarații politice, pe care o conduce domnul vicepreședinte Coteț.

Domnul Peia, o intervenție la final.

Domnul Ninel Peia:

Mulțumesc, domnule președinte.

Vreau să le mulțumesc tuturor doamnelor de aici, pentru că azi e Ziua... astăzi e Ziua Internațională a Bărbatului. Trebuia să ne urați și nouă „La mulți ani!”.

La mulți ani!

*

PAUZĂ

Domnul Mihai Coteț:

Stimați colegi,

Declar deschisă sesiunea de întrebări, interpelări și declarații politice de astăzi, 19 noiembrie 2025, conducerea fiind asigurată de Mihai Coteț, vicepreședinte al Senatului, asistat de domnul senator Vasile Blaga și doamna senatoare Stelea Niculina.

Conform programului aprobat, timpul alocat pentru sesiunea de întrebări, interpelări este de 60 de minute, repartizat pe grupurile parlamentare, potrivit ponderii acestora.

Începem, conform regulii, cu Grupul PSD.

Invit la microfon pe doamna senator Federovici.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

„Viața copiilor speciali și a bolnavilor oncologici nu are preț”.

Stimați colegi,

Astăzi nu vin în fața dumneavoastră cu o temă politică, nu vin cu un proiect de lege, cu un amendament și nici măcar cu o critică. Nu.

Astăzi, vin în plenul Senatului cu o rugămintă. O rugămintă adresată Companiei Naționale de Investiții, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Guvernului României și, în mod deosebit, domnului prim-ministru Ilie Bolojan.

Este o rugămintă care vine din partea unor oameni care nu mai au puterea să mai ceară ceva. O rugămintă a celor a căror voce nu se aude, a celor care nu mai au nici puterea de a protesta, a celor care nu mai au timp să aștepte. Vin cu o rugămintă în numele celor peste 250 de copii speciali și al celor 10 000 de bolnavi oncologici din județul Botoșani și, prin ei, în numele tuturor celor vulnerabili din România.

În Botoșani, Școala Specială „Sfântul Stelian”, Secția de oncologie și Ambulatoriul de specialitate așteaptă continuarea finanțării prin Compania Națională de Investiții. Trei investiții care nu înseamnă ziduri și betoane. Înseamnă speranță. Înseamnă viață. Înseamnă demnitate umană.

Acum, chiar în momentul acestei rugăminți pe care o adresez public, o parte dintre copiii speciali, copii care abia reușesc să meargă, copii care au crize, copii care au nevoie de noi mai mult decât oricine, sunt nevoiți să meargă la o școală în zona industrială a orașului Botoșani, într-o clădire cu zeci de trepte abrupte pe care trebuie să le urce zilnic. Uneori în cârje, uneori ținuți în brațe de părinți epuizați. Și, de cele mai multe ori, cu lacrimi în ochi.

Imaginați-vă doar pentru o secundă cum este să-ți vezi propriul copil, fragil, speriat, forțat să urce trepte care îi pun sănătatea în pericol. Imaginați-vă ce simte un părinte deja împovărat de suferința copilului său și care știe că nu are nicio alternativă. La oncologie, lucrurile sunt și mai greu de povestit. Zeci de bolnavi, mulți în stare critică, sunt înghesuiți în câteva saloane ale secției ORL, pentru că Secția de oncologie este în șantier. Familiile lor trăiesc cu frica sfârșitului, dar își doresc ca acesta să fie demn, uman și decent. Iar viața celor dragi atârna, literalmente, de un fir de ață administrativ.

Stimați colegi,

Cum să îi spui unui copil care își ține mama de mână că nu poate fi mutată într-un salon decent, pentru că „investiția se amână”?

Cum să-i spui unui bolnav de cancer că trebuie să mai aștepte încă o lună, încă un trimestru sau încă un an pentru a primi îngrijirile pe care le merită? Aici nu mai vorbim de sume, nu mai vorbim despre deficitul bugetar. Nu. Aici vorbim despre oameni, oameni pentru care fiecare zi contează, oameni pentru care timpul nu este o resursă infinită.

De aceea spun astăzi, cu toată responsabilitatea: Ministerul Dezvoltării și Guvernul în ansamblul său trebuie să găsească soluții pentru ca aceste investiții să fie continuate. Nu la anul. Nu la rectificarea din vara viitoare. Nu peste doi ani. Nu. Ci acum.

Viața copiilor speciali și a bolnavilor oncologici nu poate fi temporizată. Nu poate fi pusă în conservare. Nu poate fi amânată. Nu poate fi negociată în ședințe tehnice. Ei nu trebuie să devină victimele birocrăției.

Aceste trei obiective de investiții – Școala Specială „Sfântul Stelian”, Secția de oncologie și Ambulatoriul de specialitate – trebuie să devină prioritatea zero a statului român. Pentru că atunci când vorbim despre copiii speciali și despre bolnavii de cancer, nu ne jucăm de-a administrația. Și, Doamne ferește, nu ne jucăm de-a Dumnezeu.

Vă mulțumesc.

Senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici

Și, dacă îmi permiteți, domnule președinte, să dau citire și interpelării?

Domnul Mihai Coteș:

Vă rog.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Mulțumesc.

Interpelarea este adresată domnului ministru Alexandru Nazare, ministrul finanțelor.

Obiectul interpelării: „Abandonul Ministerului Finanțelor împinge județele din Moldova spre prăbușire economică”

Stimați colegi,

Județele din nord-est, inclusiv Botoșani, se confruntă, de ani de zile, cu un deficit structural de investiții publice și private, venituri proprii reduse la nivel local, un mediu economic fragil și o demografie în declin. Lipsa infrastructurii strategice și migrația forței de muncă au accentuat diferențele dintre această regiune și zonele mai dezvoltate ale României.

În contextul economic actual, marcat de presiuni bugetare, încetinire economică și cerințe europene de reformă, este esențial ca politicile fiscale și alocările bugetare să includă instrumente clare de reducere a acestor decalaje. Regiunea de Nord-Est se menține constant în topul județelor cu cele mai ridicate niveluri ale sărăciei, cu investiții sub media națională și cu o infrastructură insuficientă pentru a susține dezvoltarea economică.

Având în vedere aceste realități, vă rog, domnule ministru, să ne precizați:

- Ce măsuri fiscale concrete are în vedere Ministerul Finanțelor pentru reducerea decalajelor economice dintre județele dezvoltate și cele aflate în zone cu risc de sărăcie ridicat, cum este județul Botoșani, de exemplu?

- Intenționează ministerul să actualizeze formula de repartizare a fondurilor către unitățile administrativ-teritoriale, astfel încât alocările bugetare să reflecte nevoile reale și decalajele istorice de dezvoltare?

- Care este strategia bugetară, pe termen mediu, pentru susținerea investițiilor publice în infrastructură, în județele slab dezvoltate, cu accent pe Regiunea de Nord-Est?

- Și, ultima întrebare, există în lucru scheme de ajutor de stat sau facilități fiscale regionale dedicate atragerii investitorilor în zonele cu economie fragilă, inclusiv în județul Botoșani?

Vă mulțumesc.

Solicite răspuns scris.

Senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici

Domnul Mihai Coteș:

De la Grupul AUR, invit la microfon pe doamna senator Păucean-Fernandes Luminița.

Doamna Luminița Păucean-Fernandes:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Voi da curs întrebării adresate ministrului sănătății, domnului Alexandru-Florin Rogobete, cu obiectul întrebării: „Condiții neconforme în zona ATI a Spitalului Clinic Județean de Urgență Sibiu și riscuri privind controlul infecțiilor”.

Stimate domnule ministru,

Condițiile existente în proximitatea Secției de Anestezie și Terapie Intensivă (ATI) a Spitalului Clinic Județean de Urgență Sibiu, unde se desfășoară lucrări de renovare în plină activitate medicală, ridică probleme grave privind siguranța pacienților și respectarea normelor obligatorii de igienă și limitare a infecțiilor.

Modul actual de organizare a lucrărilor nu asigură protecția necesară într-o zonă cu nivel ridicat de risc, pacienții fiind transportați prin spații cu praf, suprafețe nefinalizate și instalații expuse, incompatibile cu standardele impuse pentru zonele care deservește pacienții critici. În aceste condiții, este necesară o evaluare urgentă a conformității lucrărilor și a măsurilor implementate pentru protejarea pacienților și a personalului medical.

În acest context, domnule ministru, vă rog să îmi răspundeți la următoarele întrebări:

1. În ce măsură lucrările din zona de acces către Secția ATI respectă normele privind igiena, controlul și limitarea infecțiilor, precum și menținerea condițiilor necesare pentru pacienții critici?

2. De ce Ministerul Sănătății nu a declanșat, până în prezent, un control de conformitate privind organizarea lucrărilor în zona ATI a SCJU Sibiu, având în vedere riscurile evidente pentru pacienți și obligația ministerului de a supraveghea respectarea standardelor sanitare în unitățile aflate în subordine?

3. Ce măsuri urgente va dispune Ministerul Sănătății pentru corectarea situației și pentru garantarea respectării stricte a standardelor de prevenire și limitare a infecțiilor în zonele medicale în care se desfășoară lucrări în timpul funcționării spitalului?

Solicite răspuns în scris.

Luminița Păucean-Fernandes, senator AUR, Circumscripția nr.34 Sibiu

Dacă îmi permiteți, domnule președinte, să citesc și declarația politică?

Titlul declarației politice: „Cât mai poate plăti România pentru incompetența guvernanților?”

Doamnelor și domnilor senatori,

Dragi români,

Am discutat de curând două moțiuni fundamentale pentru viitorul României: una privind sectorul energetic și alta legată de transporturile feroviare. Aceste domenii nu sunt simple capitole tehnice din programul de guvernare, ele reprezintă cotidianul dureros al milioane de români care plătesc facturi uriașe și călătoresc în condiții deplorabile.

Criza energetică: o realitate dureroasă și iresponsabilă

Domeniul energetic al națiunii noastre se află pe marginea prăpastiei. În timp ce cetățenii din mediul rural și urban suportă costuri exorbitante pentru curent electric, clasa politică de la București a decis închiderea ultimelor capacități de producție pe cărbune. Ministrul energiei are datoria să clarifice, fără ocolișuri, calendarul real de oprire a Complexului Energetic Oltenia. Planul național de redresare și reziliență stipulează explicit anul 2026, nu 2028, nu 2029, așa cum se vehiculează în declarații publice.

Românii merită răspunsuri concrete. Cum am ajuns să achităm energie mai costisitoare decât Germania, deși deținem propriile capacități de producție? Germania tocmai a obținut de la Comisia Europeană plafonarea prețului energiei la 5 eurocenți pe kilowatt/oră pentru industriile energointensive până în 2028 – o măsură strategică pentru a preveni dezindustrializarea.

Unde sunt măsurile similare pentru România? Ce negocieri poartă Ministerul Energiei cu Bruxelles-ul pentru a proteja atât consumatorii casnici, cât și industriile noastre? De ce rămân blocate hidrocentralele aflate în stadiu de finalizare de peste 90%, după trei decenii de construcție? România figurează în topul celor mai scumpe cinci țări din Uniunea Europeană la energia electrică, raportat la puterea de cumpărare – 32,35 PPS la 100 de kWh. Piața internă este haotică: prețurile oscilează între 0,08 și 3,31 euro pe megawatt/oră, în aceeași zi, iar dependența de importuri crește dramatic.

Și cel mai grav: în 2025, România nu dispune de o strategie energetică națională adoptată prin lege. Deciziile majore se iau prin memorii și ordine ministeriale, fără un cadru coerent de implementare, fără prognoze fundamentate, fără cercetare serioasă.

Colapsul transporturilor: incompetență și irosirea fondurilor

La fel de gravă este situația transporturilor. România a beneficiat de fonduri fără precedent pentru dezvoltarea infrastructurii feroviare, dar rezultatele sunt dezastruoase. Avem una dintre cele mai extinse rețele feroviare din Uniunea Europeană, dar nu am investit în întreținere și modernizare de 36 de ani. Proiectele demarate dovedesc incapacitatea de a gestiona acest sector vital. Contractul pentru ruta Curtici – Simeria a fost semnat acum aproape 8 ani; lucrările rămân nefinalizate. Reabilitatea și electrificarea liniei Cluj-Napoca – Episcopia Bihorului, cu termen 2026, nu a atins nici 50% din execuție.

Ministrul Ciprian Șerban nu a reușit să facă ordine într-un minister dominat de sinecuri, nepotism și incompetență – probleme ignorate sistematic și de predecesorul său, Sorin Grindeanu.

Mai nou, acest dezastru are sprijinul unui nou actor, și mă refer la președintele țării, Nicușor Dan, cel care s-a prezentat ani la rând drept adversar al sistemului. E din ce în ce mai vizibil faptul că a fost plasat tocmai de acest sistem la Cotroceni și acum s-a aliat cu PSD-ul lui Sorin Grindeanu. Românii au transmis un mesaj limpede în alegerile prezidențiale din 2024: au vrut să scape de PSD. De aceea, nici Marcel Ciolacu, nici Crin Antonescu nu au ajuns în turul doi. Și, după luni de manipulare mediatică,

Nicușor Dan și-a dezvăluit adevărata față, asumându-și public prietenia cu PSD-ul. Propriii săi alegători înțeleg acum că au fost înșelați.

Poate că tot acest sistem a mai învins o bătălie prin rezultatul votului tâlhăresc de la cele două moțiuni, dar războiul nu îl vor mai câștiga. Românii nu vor mai cădea din nou în aceeași capcană. Trebuie să scăpăm de această coaliție nocivă. Trebuie să ajungem la alegeri anticipate cât mai repede.

Incompetența actualului Guvern nu mai poate fi tolerată.

Cu deosebită considerație, Luminița Păucean-Fernandes, senator AUR în Circumscripția electorală nr.34 Sibiu.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon, de la Grupul USR, pe doamna senator Păun Ana-Cynthia. Nu?

Domnul Ștefănaș?

Vă rog. (*Discuții.*)

Domnul Gheorghe Ștefănaș:

Vă rog să-mi permiteți să citesc mai întâi declarația politică și apoi interpelarea că sunt în același subiect.

Stimați colegi,

Declarația mea politică de astăzi poartă numele: „România trebuie să fie prezentă acolo unde românii își păstrează demnitatea”.

În calitate de senator al României, am avut onoarea de a parcurge un itinerar simbolic și profund în Albania, vizitând comunitățile de aromâni din Corcea, Saranda și Elbasan. A fost o misiune de suflet, dar și de mare responsabilitate națională.

Am ascultat cu atenție grijile acestor frați ai noștri din Balcani, le-am înțeles nevoile de conectare culturală cu România și am simțit, prin fiecare dialog, dorința lor sinceră de a păstra vie identitatea românească: prin limbă, credință și tradiții.

Am vizitat biserici vechi și noi, am întâlnit oameni care se îngrijesc de memoria istorică a locurilor în care au crescut. Am ascultat povești despre martiri, despre jertfa supremă, despre păstrarea valorilor românești, și am trăit emoția întâlnirii cu memoria marelui Nicolae Iorga, om de stat, istoric și vizionar al unității culturale românești.

Mă întorc în România cu sufletul încărcat de bucuria regăsirii fraților noștri din Balcani. Ei trăiesc risipiți în spațiul sud-est european, dar se simt profund legați de România, nu prin granițe, ci prin conștiință, prin apartenență spirituală și prin dorința de a fi parte din destinul nostru comun.

Voi duce mai departe, în această instituție, și în toate forurile decizionale ale statului român, mesajul lor de românism autentic. Este datoria noastră să sprijinim aceste comunități, să le oferim punți culturale, educaționale și diplomatice și să le reafirmăm că România nu uită, nu abandonează și nu

rămâne indiferentă. România trebuie să fie prezentă acolo unde românii își păstrează demnitatea, chiar și în absența statului, iar Senatul României trebuie să fie garantul acestei prezențe.

Interpelare.

Stimate domnule prim-ministru,

În calitatea dumneavoastră de coordonator al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, instituție care își desfășoară activitatea în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, vă adresez următoarea interpelare:

Având în vedere rolul strategic al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni în menținerea și consolidarea identității culturale, lingvistice și spirituale a românilor din diaspora și din comunitățile istorice, precum și responsabilitatea Guvernului de a asigura transparența utilizării fondurilor publice, vă solicit respectuos să-mi comunicați:

1. Lista completă a proiectelor și programelor finanțate de Departamentul Românii de Pretutindeni în anii 2023 și 2024, cu precizarea pentru fiecare dintre acestea:

- denumirea proiectului și a programului;
- beneficiar;
- valoarea finanțării acordate;
- obiectivele asumate și indicatorii rezultați.

2. Criteriile de selecție și evaluare utilizate pentru aprobarea finanțărilor, inclusiv metodologia de monitorizare și raportare aplicată proiectelor.

3. Distribuția geografică a proiectelor finanțate, defalcate pe țări și regiuni, cu evidențierea:

- comunităților istorice: Serbia, Ucraina, Republica Moldova, Albania;
- și a diasporei recente economice: Italia, Spania, Germania, Marea Britanie etc.

4. Domeniile prioritare de intervenție – educație, cultură, religie, sprijin civic, mass-media.

5. Evaluarea impactului proiectelor și programelor implementate asupra consolidării identității românești și menținerii legăturii cu România, cu prezentarea unor exemple de bune practici și a dificultăților întâmpinate în implementare.

6. Planurile de finanțare și strategiile... direcțiile strategice pentru anul 2025, în vederea asigurării constituirii eficiente și predictibilității programelor dedicate românilor de pretutindeni.

Consider că aceste informații sunt necesare pentru o analiză obiectivă a eficienței politicilor publice dedicate românilor din afara granițelor și pentru consolidarea dialogului instituțional cu comunitățile românești din diaspora și din vecinătatea României.

Vă mulțumesc.

Cu stimă, senator USR, Gheorghe Ștefănaș. *(Aplauze.)*

Domnul Mihai Coteș:

Invit la microfon pe doamna senator Cușnir Rodica.

Doamna Rodica Cușnir:

Întrebare adresată Ministerului Finanțelor.

Obiectul întrebării: „Acțiunile în regres inițiate de Ministerul Finanțelor”

Stimate domnule ministru,

Potrivit dispozițiilor legale în vigoare, Ministerul Afacerilor Externe, prin Agentul guvernamental, reprezintă România în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei și, totodată, solicită Ministerului Finanțelor, prin dispoziție scrisă, plata sumelor acordate cu titlu de satisfacție echitabilă de către CEDO. Plata sumelor stabilite de Curte trebuie efectuată în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, însă termenul efectiv depinde de procesarea și elaborarea documentației necesare de către Ministerul Finanțelor.

Având în vedere atribuțiile pe care le deține Ministerul Finanțelor în procedura de executare a hotărârilor CEDO, precum și prevederile art.12 alin.(7) din OG nr.94/1999, care stabilește că evaluarea oportunităților și posibilității inițierii acțiunilor în regres aparține Ministerului Finanțelor, vă solicit următoarele clarificări:

1. Vă rog să-mi comunicați situația statistică detaliată pe ultimii zece ani privind sumele achitate de către Ministerul Finanțelor, cu titlu de satisfacție echitabilă stabilită de către CEDO, defalcat pe prejudiciu material, prejudiciu moral și cheltuieli de judecată.

2. Vă rog să-mi transmiteți situația completă pe ultimii zece ani referitoare la acțiunile în regres inițiate de Ministerul Finanțelor împotriva persoanelor care, prin activitatea lor, cu vinovăție, au determinat obligarea statului român la plata sumelor dispuse prin hotărâri CEDO.

Vă solicit și să precizați numărul de acțiuni introduse, stadiul soluționării acestora, sumele recuperate și eventualele motive pentru care nu au fost promovate acțiuni în regres în cazurile în care statul a achitat satisfacția echitabilă.

Transmit prezenta întrebare în temeiul prerogativelor parlamentare, solicitând un răspuns în termenul legal aplicabil.

Cu deosebită considerație, senator de Suceava, Rodica Cușnir. *(Aplauze.)*

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon, de la Grupul PSD, pe doamna senator Buzatu.

Doamna Oana-Constantina Buzatu:

Vă mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Doamnelor și domnilor,

Pe 21 noiembrie este marcată Ziua Mondială a Televiziunii. Este un bun prilej să ne uităm nu la aparatul în sine, ci la rolul pe care televiziunea îl are în viața democratică, în formarea opiniilor și în felul în care oamenii înțeleg lumea din jurul lor.

Televiziunea a fost, pentru generații întregi, fereastra principală către realitate. Pentru mulți români rămâne și astăzi prima sursă de informare. În fiecare seară, milioane de persoane își construiesc imaginea despre societate, despre instituții și despre ceilalți oameni, din ceea ce văd la jurnalele de știri, în talk-show-uri, în documentare, în emisiuni culturale sau de divertisment. Tocmai din acest motiv, ceea ce se întâmplă pe ecran nu este niciodată neutru. Contează tonul, selecția subiectelor, modul în care sunt prezentate faptele, echilibrul dintre opinii.

În același timp, televiziunea nu mai este singură. Concură cu platformele online, cu rețelele sociale, cu conținutul video produs de oricine, oriunde. Din păcate, asistăm cu toții la numeroase valuri de dezinformare. Afirmații neverificate, titluri alarmiste, interpretări ale unor date parțiale, toate ajung rapid la public. De multe ori, oamenii nu mai știu ce să creadă. Se instalează confuzia, neîncrederea, oboseala în fața știrilor. Această interdependență face ca responsabilitatea editorială să fie și mai mare, iar în acest context televiziunea are de ales între a alimenta zgomotul sau a produce calitate.

De Ziua Mondială a Televiziunii, merită spus limpede că libertatea de exprimare și pluralismul de opinii sunt valori fundamentale, dar ele vin la pachet cu o obligație de profesionalism. A informa nu înseamnă a amplifica orice zvon. A chema invitații în studio nu înseamnă a transforma agresivitatea în spectacol. A pune întrebări incomode nu înseamnă a abandona respectul față de adevăr și față de public.

Comisia pentru cultură și media din cadrul Senatului, din care fac parte și îndeplinesc funcția de secretar, are un rol important în acest echilibru. Urmărește modul în care funcționează serviciile de televiziune, felul în care sunt respectate normele în vigoare și interesul public. Nu intervenim în conținutul editorial, dar avem datoria să ne asigurăm că există reguli clare, aplicate corect, și că drepturile telespectatorilor sunt protejate.

Este nevoie de dialog constant, de consultări reale și de transparență. Este nevoie de programe de educație media pentru public, astfel încât telespectatorii să poată distinge mai ușor între informație și manipulare, între opinie și fapt, între analiză și propagandă.

Televiziunea are și o dimensiune pozitivă, pe care uneori o uităm în zgomotul zilnic, poate aduce în fața publicului: cultură, teatru, film românesc, muzică sau literatură. Poate susține educația prin emisiuni dedicate copiilor și tinerilor. Poate oferi modele de dialog civilizat, poate deschide subiecte sensibile și le poate trata cu seriozitate și empatie.

Ca senator, dar mai ales ca jurnalist care a practicat această meserie peste 10 ani și de care nu mă voi desprinde niciodată, transmit toate gândurile bune oamenilor de televiziune. Le știu frământările, le cunosc eforturile și sacrificiile pe care le fac în... zi de zi, dar și satisfacțiile pe care le au atunci când materialele lor contribuie la o lume mai bună.

Ca simplu telespectator, cred că avem nevoie de posturi de televiziune care să inspire încredere. Încrederea nu se câștigă prin lozinci, ci prin consecvență: prin știri verificate, prin transparență față de public.

Dragi jurnaliști,

De Ziua Mondială a Televiziunii, vă doresc mult succes în activitate și puterea de a continua să susțineți o presă puternică, echilibrată și dedicată adevărului. Televiziunea din România trebuie să rămână un pilon de încredere al societății.

Vă mulțumesc.

Oana Buzatu, senator, Circumscripția nr.27 Mehedinți (*Aplauze.*)

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe doamna senator Barcari.

Se pregătește, de la USR, domnul senator Mîndru.

Doamna Dorina Barcari:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

„Reforma curriculară pentru o educație practică și adaptată pieței muncii”. (*Discuții.*)

Astăzi doresc să aduc în fața plenului o problemă fundamentală pentru viitorul României: necesitatea urgentă a unei reforme curriculare care să readucă școala românească în serviciul elevilor, al economiei românești și al interesului național.

Timp de 10 ani, sistemul educațional a fost tratat ca un laborator de experimente. S-au schimbat miniștri, s-au schimbat legi, s-au adoptat strategii pe hârtie, dar școlile noastre au rămas cu aceleași probleme dramatice:

- programe încărcate și inutile;
- analfabetism funcțional în creștere;
- lipsa competențelor practice;
- profesori suprasolicitați și birocratizați;
- generații întregi de tineri nepregătiți pentru piața muncii.

În ultimii 20 de ani, România a ajuns să importe forță de muncă, în timp ce propriii noștri tineri părăsesc țara pentru a-și găsi un trai decent. Aceasta este consecința directă a unui sistem educațional rupt de nevoile societății, care continuă să predea teorie fără aplicabilitate și refuză să se modernizeze cu adevărat.

Alianța pentru Unirea Românilor propune o reformă curriculară profundă și realistă.

Schimbările de suprafață nu mai sunt suficiente. România are nevoie de o educație care să pregătească tinerii pentru viață și pentru muncă. AUR susține o reformă curriculară bazată pe șase piloni esențiali:

1. Educația practică și profesională solidă

- introducerea masivă a orelor de practică în toate ciclurile școlare;
- dezvoltarea învățământului profesional și tehnic modern, conectat la economia reală;
- parteneriate obligatorii între școli, companii locale și administrații;
- reabilitarea atelierelor și laboratoarelor dotate la standarde europene;
- elevii trebuie să poată învăța efectiv o meserie, nu doar să asculte teorii din manuale depășite, și, mai ales, manualele diversificate din care se învață diverse lucruri pentru examene unice pe țară, o anomalie stupidă.

Conectarea școlii la o economie națională ar fi punctul 2.

Sistemul educațional trebuie să țină cont de nevoile pieței muncii. România are nevoie de:

- tehnicieni, ingineri, electricieni, instalatori, mecanici;
- specialiști IT, operatori industriali, lucrători agricoli calificați;
- antreprenori, profesioniști capabili să creeze valoare în țară.

Nu putem continua să formăm generații de absolvenți fără perspective, în timp ce sectorul privat se confruntă cu o criză acută de personal calificat.

3. Consolidarea identității naționale în curriculum

Educația nu înseamnă doar competențe. Educația înseamnă formarea caracterului și a identității.

AUR susține:

- întărirea disciplinelor privind istoria, cultura și patrimoniul național;
- promovarea valorilor familiei și comunității;
- formarea unui spirit civic sănătos, bazat pe respect față de țară, libertate și responsabilitate.

O națiune fără identitate este o națiune vulnerabilă.

4. Simplificarea curriculumului și reducerea birocrăției

Nu mai putem accepta programe încărcate, incoerente și depășite. Profesorii sunt copleșiți de hârtii, iar elevii sunt copleșiți de informații inutile.

AUR cere:

- simplificarea radicală a programelor școlare;
- evaluări axate pe competențe reale;
- reducerea birocrăției care paralizează activitatea profesorilor;
- manuale moderne adaptate secolului XXI și unice, nu în diverse variante, cu examene pe toată țara în același fel.

5. Respect și susținere pentru profesori

Orice formă începe cu profesorii. Orice reformă începe cu profesorii. Fără ei nu putem construi nimic. Propunem:

- programe de formare continuă, relevante, nu formale;
- reducerea poverii administrative;
- recunoașterea publică și financiară a rolului lor esențial;
- stabilitate legislativă, nu schimbări anuale de politici.

Și, peste toate, ar trebui o impunere comportamentală a elevilor vizavi de profesori, să fie mult mai strictă.

6. Educația practică, modernă și identitară este singura cale spre o Românie puternică.

AUR se angajează să lupte pentru școala românească:

- acordă în... ancorată în valorile naționale;
- conectată la piața muncii;
- eliberată de birocrație;
- modernizată în profunzime;
- dedicată formării unor tineri competenți și demni.

Educația din România nu mai poate continua pe drumul rupturilor dintre școală și realitate. Generații întregi de tineri părăsesc băncile școlii fără abilități necesare pentru a-și găsi un loc de muncă sau pentru a răspunde nevoilor reale ale economiei. Astăzi, elevii sunt sufocați de teorie depășită, manuale stufoase și programe care nu pregătesc pentru viață, ci doar pentru examene. Este timpul ca statul român să asume o reformă curriculară profundă, bazată pe competențe practice, pe tehnologie, pe cultură civică și pe formarea unui elev capabil să muncească, să gândească și să creeze. O educație modernă nu poate să existe fără un parteneriat real între școli, mediul economic și comunități.

Ar trebui să punem accentul pe respectul vizavi de muncă și pe implicare, încât tinerii elevi și absolvenți să aibă bucuria muncii lor, nu respingerea muncii, ca fiind ceva denigrant.

Sușținem introducerea unor programe care să-i pregătească pe tineri pentru meseriile de astăzi și de mâine: antreprenoriat, meserii tehnice, agricultură modernă, IT, competențe digitale și profesii cerute pe piața muncii. România are nevoie de oameni care știu să construiască, să repare, să producă, să inoveze, nu doar să memoreze. Vom promova o educație care pune accent pe practică, pe strategii de formare, pe laboratoare moderne și pe profesori bine pregătiți. Fără a face din școală o anexă a birocrației, fără presiunea hârtiilor impuse de minister, fără programe depășite și inutile. Reforma curriculară nu este o opțiune, ci o necesitate. Fără ea, tinerii noștri vor continua să plece din țară, iar economia României va rămâne blocată într-un cerc al subdezvoltării. Pentru binele copiilor noștri și al viitorului acestei națiuni, cerem un sistem de educație adaptat vremurilor, adevărului și realității economice.

AUR vine cu un semnal de alarmă către Guvern și Parlament. Reforma curriculară nu este un proiect politic al unui partid, este un proiect de țară. Fac apel către toți colegii parlamentari, indiferent de orientare politică, să trăim această chestiune și să o tratăm cu responsabilitatea pe care o merită. Nu putem vorbi despre viitorul României fără a vorbi despre educația copiilor noștri. Nu putem cere tinerilor să rămână în țară dacă nu le oferim școli în care să învețe, licee în care să se pregătească și programe care să aibă sens în viața reală.

România are resurse umane extraordinare. Are tineri inteligenți, creativi, muncitori, dar au nevoie de un sistem care să-i sprijine, nu să-i blocheze.

O educație practică înseamnă o Românie puternică.

Senator Barcari, senator AUR, Circumscripția electorală nr.8 Brașov

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe domnul senator Mîndru.

Domnul Cătălin-Emil Mîndru:

Declarație politică.

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Viitorul României sunt copiii, iar copiii trebuie să fie protejați acum, nu după o altă tragedie și trebuie să conștientizăm asta nu doar când este Ziua Internațională a Drepturilor Copilului, ci în fiecare zi.

Mi-aș fi dorit să celebrăm progresele României în protejarea celor mici, dar în loc să vorbesc despre victorii, sunt obligat să vorbesc, din nou, despre tragedii. Despre copii pierduți, despre familii distruse, despre instituții care nu reacționează, despre sisteme care clachează și despre un stat care întârzie să învețe cea mai simplă lecție, și anume, aceea că viitorul României sunt copiii, iar copiii au nevoie de protecție acum, nu după o altă tragedie.

Constituția României, la art.49, spune: „Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție”.

Legea nr.272/2004 obligă statul să prevină abuzul, neglijarea și exploatarea copiilor.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, ratificată și de România, spune limpede: interesul superior al copilului trebuie să primeze în orice decizie publică.

Așadar, stimați colegi, în teorie, suntem un stat modern. În practică, suntem un stat care descoperă că are probleme în protecția copiilor numai atunci când se întâmplă tragedii.

Când sistemul medical uită de siguranță, au loc tragedii. Recent, o fetiță a murit într-un cabinet stomatologic. O procedură care trebuia să fie banală s-a transformat într-o tragedie ireversibilă. Bebelușii morți de la Maternitatea din Iași sunt alte erori ale unui sistem medical care a uitat de siguranță. În astfel de cazuri, nu rugămintea către cei care au încălcat legea de a-și corecta singuri greșelile este prima reacție

sistemică, ci deciziile ferme ale structurilor de management sanitar, care să sancționeze greșelile și să evite repetarea lor.

Băiețelul electrocutat în centrul civic din Vaslui – moarte prin neglijență publică

Aceasta nu este o „întâmplare nefericită”. Este consecința directă a lipsei de întreținere, a absenței controalelor tehnice, a unei administrații care a priorizat aparențele în detrimentul siguranței.

Solicit în continuare explicații și responsabilități. Voi iniția dezbateri și intervenții legislative pentru îmbunătățirea standardelor obligatorii de siguranță în spațiile publice pentru copii.

Fetița abuzată la școala din Miclești: un sistem de protecție care nu protejează

Poate cel mai revoltător caz recent este cel al fetei de care tocmai vă spuneam. Un copil agresat la școală, iar agresorul a rămas în aceeași instituție cu victima. Este ceva de neimaginat într-un stat european. Am cerut clarificări Ministerului Justiției privind cadrul legal care permite o asemenea aberație. Am cerut Ministerului Educației demiterea inspectorului școlar general al județului Vaslui și măsuri concrete de protecție. Aici nu vorbim despre o eroare, ci despre o cultură instituțională toxică, bazată pe minimalizarea abuzului și protejarea agresorului.

Un copil nu poate fi lăsat singur în lupta cu un sistem care nu vede, nu aude și nu reacționează. Aceste tragedii nu sunt excepții. Sunt simptome.

Iată câteva cifre care ar trebui să ne cutremure:

- România are peste un milion de copii în risc de sărăcie sau excluziune socială, cel mai ridicat procent din Uniunea Europeană.

- Aproximativ 45 000 de copii sunt în evidențele autorităților ca victime ale violenței domestice în fiecare an, majoritatea cazurilor fiind subraportate.

- Un copil din doi nu beneficiază de servicii medicale stomatologice în mod regulat, iar sistemul de prevenție aproape că nu există.

- În educație, rata abandonului școlar atinge 15,6%, peste media europeană.

- În ultimii zece ani, peste 500 de copii au murit în spații publice sau domestice care puteau fi prevenite.

Fiecare număr din aceste statistici, stimați colegi, reprezintă un copil real, cu nume, cu o poveste, cu o viață pierdută sau distrusă.

Din păcate, instituțiile statului sunt lente, incoerente sau absente. DGASPC-urile sunt sufocate administrativ, aglomerate, subfinanțate și de multe ori depolitizate doar pe hârtie. Inspectoratele școlare sunt adesea mai ocupate cu organizarea de festivități și protejarea sinecurilor impuse de la partide decât cu siguranța copiilor. Ministerele se ascund în spatele procedurilor. Administrațiile locale se ascund în spatele scuzelor. Adevărul este simplu și încă greu de acceptat: România nu are o cultură instituțională a protejării copilului. Are doar o serie de instituții care bifează formal această misiune.

Stimați colegi,

Au trecut 35 de ani de când România și-a asumat implementarea principiilor și a măsurilor prevăzute în Convenția ONU pentru Drepturile Copilului. Măine sărbătorim acest moment, iar ritmul în care îmbunătățim viața copiilor este unul foarte lent și cu rezultate care nu sunt vizibile.

Reafirm, prin prezenta declarație, dreptul fiecărui copil la sănătate, la educație de calitate și participare activă la deciziile care îi privesc.

În calitate de părinte, de cadru didactic și de senator al României, nu pot și nu vreau să rămân indiferent față de tragediile în care sunt implicați cei mici și familiile lor, motiv pentru care voi interveni și voi ridica vocea în Parlament, în județul Vaslui sau în fața oricărei instituții din România care și-a uitat menirea, de fiecare dată atunci când copiii sunt în pericol.

Vă mulțumesc.

Senator USR de Vaslui, Cătălin Mîndru

Domnul Mihai Coteș:

Invit la microfon pe doamna senator Onea și se pregătește domnul senator Carp.

Doamna Olga Onea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Bună ziua!

Declarație politică.

Românii nu mai acceptă să fie tratați ca niște infractori în propria lor țară.

Este dureros și revoltător să vezi cum oamenii cinstiți care muncesc, plătesc taxe, își cresc copiii aici și speră la un viitor mai bun, sunt împovărați cu noi și noi scumpiri, ca și cum ar fi vinovați doar pentru faptul că nu au renunțat la România.

Guvernul Bolojan ne anunță nonșalant că de la 1 ianuarie vom plăti mai mult pentru casele noastre, mașinile noastre și terenurile moștenite, iar mesajul transmis este unul nedrept și rece: plătiți mai mult chiar dacă nu primiți nimic înapoi. Dar poporul român nu mai suportă acest tratament, pentru că de ani de zile se luptă cu prețuri uriașe, cu rate care îi sufocă, cu facturi mari și cu lipsa infrastructurii de bază. În loc să fie respectați, în loc să fie ascultați, în loc să fie sprijiniți, sunt transformați într-o resursă financiară nesfârșită. Aceasta nu mai este guvernare, este dispreț față de oameni.

Și înainte să luați astfel de decizii, priviți realitatea din teren și răspundeți cu inima, nu doar cu cifre: cum încurajăm diaspora să se întoarcă acasă, dacă acasă devine o povară în loc să fie un refugiu? Cum îi motivăm pe tinerii care vor să devină profesori dacă le tăiem din salarii și le transmitem că vocația lor nu valorează cât o cifră din buget? V-ați gândit la bătrânii din zonele rurale care trăiesc singuri în case friguroase și se roagă să mai existe un medic în sat? Credeți că medicii României vor mai lucra în

spitalele noastre dacă sunt priviți doar ca o cheltuială, nu ca salvatori de oameni? Înainte de a împovăra românii, căutați și alte resurse, pentru că soluțiile există, însă trebuie voință și respect.

România nu se conduce doar cu tabele, grafice și ordonanțe, ci cu responsabilitatea față de cei care o țin în viață. Națiunea română nu este o povară, ci temelia și inima acestei țări. Iar înainte să trimitem bani în Ucraina, trebuie să investim în oamenii noștri, să ne reconstruim spitalele, școlile, drumurile și economia, pentru că solidaritatea nu înseamnă sacrificarea propriei case. Țara noastră trebuie protejată, nu împinsă la limită.

Oamenii cer ceva simplu și profund: demnitate, stabilitate și un stat care lucrează pentru ei, nu împotriva lor. Iar în fața istoriei, nimeni nu va fi judecat după câte taxe a inventat, ci după cât bine a făcut pentru popor.

Pentru respect pentru oameni, senator de Galați, Olga Onea. *(Aplauze.)*

Domnul Mihai Coteț:

Domnul senator Carp și se pregătește domnul senator Geamănu.

Domnul Ionel Carp:

Bună ziua, domnule președinte de ședință!

Doamnelor și domnilor senatori,

Declarația politică se numește: „Reparație necesară: bursele pentru elevii și profesorii români din Ucraina au fost reluate”.

Astăzi doresc să aduc în atenția plenului o veste care reprezintă atât o reparație morală, cât și o victorie concretă pentru românii care trăiesc în regiunile Cernăuți, Odessa și Transcarpatia, și anume: reluarea programului de burse pentru elevii și profesorii din școlile românești din Ucraina.

Această decizie anunțată oficial de către Departamentul pentru Românii de Pretutindeni nu a apărut întâmplător. Ea este rezultatul unui efort colectiv susținut în timp, fiind rezultat al dialogului constant cu liderii comunităților, al interpelărilor parlamentare și al discuțiilor purtate în cadrul Universității de Vară „Izvorul Mureșului”, unde tema burselor a fost tratată ca o urgență identică de prim rang.

Suspendarea burselor în anul 2024 a produs neliniște profundă în comunitățile românești. Fără sprijinul României, numărul elevilor înscriși în școlile cu predare în limba română a scăzut dramatic, în contextul în care Ucraina, conform noii legi, numărul liceelor românești se va reduce dramatic începând cu anul 2027. Această reluare reprezintă, fără exagerare, o dramă ce putea marca definitiv viitorul acestei generații românești din Ucraina.

Din aceste motive, reluarea burselor reprezintă un semnal ferm că România nu își abandonează comunitățile istorice. Este rezultatul solidarității noastre, al presiunii legitime exercitate la nivel parlamentar și a unei cooperări instituționale responsabile. Fac un apel către toate asociațiile românești

din Ucraina să se mobilizeze rapid în procedura de selecție deschisă de către DRP, astfel încât bursele să ajungă la toți copiii eligibili. Noi le suntem alături pentru sprijin și îndrumare.

Totodată, reafirm angajamentul meu pentru transformarea acestui program într-un mecanism anual, stabil și predictibil, așa cum am susținut în mod constant. Reluarea burselor din acest an trebuie să reprezinte un nou început și să nu fie un final de drum.

Românii din Ucraina trebuie să știe că statul român, prin Parlament, prin Guvern și deconcentrate, rămâne alături de ei acum, în viitor, și ori de câte ori identitatea lor este pusă în pericol.

Senator de Tulcea, Ionel Carp

Vă mulțumesc.

Domnul Mihai Coteș:

Domnul senator Geamănu.

Se pregătește domnul senator Mircescu.

Domnul Ștefan Geamănu:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Titlul declarației mele politice este: „*Nihil est occultum quod non revelabitur*”.

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Vin astăzi în fața dumneavoastră cu durerea și revolta pe care mi le transmit românii din țară și din diaspora.

Poporul acesta nu mai suportă să fie umilit, mințit și ținut în întuneric de un sistem care și-a pierdut orice legătură cu demnitatea și cu bunul-simț. Serviciile secrete ale României au eșuat lamentabil. Nu doar că n-au putut demonstra nimic în legătură cu posibile ingerințe externe în alegerile anulate, în ciuda bugetelor uriașe și a puterii absolute, dar în percepția multor români au ajuns să formeze un mecanism paralel de influență, de presiune și de manipulare asupra ministerelor și a deciziilor de stat.

Iar cel mai grav este sentimentul profund din societate că acele structuri care ar fi trebuit să apere democrația au împins România în brațele unei conduceri resimțite de oameni ca fiind o ofensă la adresa bunului-simț, o alegere care sfidează nevoile și valorile lor. Asta aud de la oameni peste tot, că în locul unui președinte în care să poată avea încredere, simt că li s-a pus în fruntea țării ceva ce nu-i reprezintă, ceva care îi revoltă, ceva care seamănă mai mult cu o rătăcire a sistemului decât cu o decizie democratică luminată. Și acest sentiment, fie că îl împărtășește cineva sau nu, nu poate fi ignorat, pentru că vine din straturile cele mai profunde ale sufletului românesc: dezamăgirea, neputința, durerea de a vedea țara purtată pe drumuri care nu au fost niciodată ale poporului.

România trăiește astăzi sub umbra unui aparat pe care oamenii îl văd ca pe un stat securistoid, rece, mecanic, fără inimă, condus de indivizi care par mai degrabă preocupați de propriile privilegii decât

de destinul națiunii. Românii simt că au ajuns să fie conduși de mercenari ai informației, oameni care nu răspund în fața nimănui și care binecuvântează marile afaceri în timp ce poporul își numără ultimii bănuți. Dar românii nu sunt doar furioși. Sunt răniți, sunt obosiți și au nevoie să știe că în Parlament există voci care îi aud, îi cred și îi reprezintă cu adevărat.

Eu, Ștefan Geamănu, senator ales de românii din diaspora, afirm răspicat: România nu mai poate fi condusă din subteranele puterii. România trebuie întoarsă cu fața către oameni, către adevăr și către lumină. Poporul român merită transparență. Merită lideri care să-l respecte. Merită un stat care să-i aparțină cu adevărat.

Cu deosebită considerație pentru poporul român, Ștefan Geamănu, senator AUR, Circumscripția nr.43 diaspora.

Mulțumesc.

Domnul Mihai Coteț:

Domnul senator Mircescu și se pregătește domnul senator Moise Sorin.

Domnul Ion-Narcis Mircescu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Judecătorii CCR rămân fără privilegii. Le-am tăiat cei 36 000 de euro pe care îi primeau la pensionare. Asta am votat în Senat, iar legea a trecut.

Judecătorii CCR au deja un statut privilegiat, au salarii mari și toate garanțiile ca să-și desfășoare activitatea. De ce ar trebui ca, după ce își încheie mandatul, să mai primească un purcoi de bani? Este un sistem putred, construit în zeci de ani de vechea clasă politică. A fost de ajuns să fie creată o primă categorie de speciali, ca după aia, ca într-un joc de domino, să fie create și altele pe bandă rulantă.

Românii nu mai suportă clasele de privilegiați, în vreme ce ei își duc traiul greu, muncesc și își plătesc toate taxele. Aici nu vorbim despre salarii decente pentru cei care fac muncă în sistemul public, e normal să fie bine plătiți pe măsura responsabilității lor. Dar, e un mare „dar”, când se pensionează să fie tratați la fel ca orice român. Oricum vor avea pensii mari, mai mari decât alți români care nu au beneficiat în timpul activității de salarii mari. Pentru că asta înseamnă dreptate.

Alături de colegii mei din URSS vom susține orice proiect care aduce echitate în societatea noastră.

Judecătorii CCR, la fel ca și alte categorii, nu sunt mai presus de lege, ci apără legea.

Mulțumesc.

Domnul Mihai Coteț:

Domnul senator Moise, vă rog.

Se pregătește domnul senator Silegeanu.

Domnul Sorin Moise:

Domnule președinte de ședință,

Stimați colegi,

Titlul declarației mele politice de astăzi este: „Un buget european consistent pentru fermierii români”.

Fermierii români și-au făcut auzită vocea la Bruxelles. România a demonstrat că poate influența deciziile europene atunci când luptă cu seriozitate și cu argumente solide.

În urma demersurilor și presiunilor exercitate atât de fermierii din întreaga țară, cât și de reprezentanții politici ai României în fața Comisiei Europene, s-a revenit asupra poziției inițiale privind bugetul viitoarei politici agricole comune. Această schimbare de abordare nu a venit de la sine: este rezultatul unei munci susținute pe care parlamentarii și europarlamentarii Partidului Social Democrat au dus-o în numele fermierilor români.

Am subliniat faptul că propunerea inițială a bugetului politicii agricole comune putea afecta echilibrul dintre statele membre. Propunerile inițiale lăsau prea multă libertate guvernelor naționale, riscând ca fondurile destinate fermierilor să fie redirecționate către alte domenii. În numele agriculturilor români am cerut personal transparență și garanții solide în alocarea fondurilor Uniunii Europene către fermieri. Eforturile noastre au dat roade. Comisia Europeană a introdus modificări esențiale pentru țările cu agricultură în curs de dezvoltare, la fel cum este și țara noastră:

- 300 de miliarde de euro este suma plăților directe către fermierii din Uniunea Europeană în valoarea... alocarea bugetului politicii agricole comune, oferind stabilitate și predictibilitate;

- obligația statelor membre de a direcționa minimum 10% din bugetele naționale către agricultură și, de asemenea, garanții suplimentare pentru regiunile mai slab dezvoltate, astfel încât satele și fermele mici să nu fie lăsate în urmă.

Aceste schimbări nu rezolvă toate problemele din agricultură, dar reprezintă un progres destul de mare, confirmând că România poate avea o voce influentă în Europa atunci când acționează unitar și când își apără fermierii cu argumente corecte și profesioniste.

Noi nu ne oprim aici. Vom acționa în continuare pentru: o politică agricolă comună mai simplă, cu mai puțină birocrație pentru fermieri, cu un buget corect, protejat de inflație și de „tăierile invizibile”, cu finanțări care ajung direct în ferme, ajutând tinerii fermieri, cooperativele, fermele mici și mijlocii.

Respect și recunoaștere pentru cei care muncesc pământul și hrănesc România.

Agricultura nu este doar un sector economic. Este fundamentul securității alimentare, al economiei rurale și al identității noastre naționale. Iar acest rezultat, obținut în urma demersurilor Partidului Social-Democrat, arată, încă o dată, că fermierii români nu sunt singuri și că vocea lor poate schimba uneori deciziile Comisiei Europene.

Vă mulțumesc.

Sorin Moise, senator ales în Circumscripția electorală nr.9 Brăila, al Partidului Social Democrat
(Aplauze.)

Domnul Mihai Coteș:

Domnul senator Silegeanu și se pregătește domnul senator Borșun Ștefan.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Titlul declarației: „Două Români: una conectată, alta uitată”.

Datele publicate recent arată încă o realitate dureroasă: România este împărțită astăzi în două lumi complet diferite. Pe de o parte, avem Bucureștiul, care este un centru economic modern, cu servicii avansate, IT, profesii tehnice și industrii creative. De cealaltă parte, avem restul țării, unde oamenii muncesc în continuare aproape exclusiv în industrie, comerț și construcții, fără acces la aceleași oportunități, fără investiții și fără sprijin real din partea Guvernului.

Regiunea București – Ilfov are peste 32% din forța de muncă în sectoare moderne. În restul țării, în toate celelalte regiuni la un loc, aceste servicii abia ajung la 12%. Diferența nu mai este doar economică, ci devine una socială, de infrastructură, de acces la educație, la sănătate, la utilități. Este o ruptură tot mai adâncă între centre și periferie, între capitală și România uitată.

Iată! Iar dacă aceste decalaje se văd oriunde în țară, ele sunt dramatice în județe precum Botoșani, unde oamenii muncesc din greu, dar nu primesc aproape nimic înapoi de la stat.

În timp ce economia capitalei se dezvoltă prin investiții masive, Botoșaniul încă așteaptă rețele de gaz, proiecte de apă și canalizare, infrastructură rutieră decentă. Proiecte ar exista deja, dar sunt blocate prin sertarele ministerelor. Sute de antreprenori mici și mijlocii se zbat să supraviețuiască într-un județ unde investițiile mari întârzie sau sunt pierdute pe drum din cauza birocrăției și nepăsării guvernamentale.

Avem firme străine, astăzi, care vor să investească în Botoșani, să creeze locuri de muncă și să dezvolte zona, dar sunt ținute pe loc pentru că statul român nu este în stare să finalizeze proiectele de utilități. Așa se explică „cele două Români”: una conectată la dezvoltare, cealaltă deconectată chiar și de la apă curentă, gaz sau curent electric industrial.

Acesta este rezultatul lipsei de strategie, al investițiilor orientate exclusiv spre centru, al incoerenței și al unei politici care ignoră în mod constant județe întregi.

Datoria statului este să reducă aceste diferențe și să asigure șanse egale. Cer Guvernului să prezinte un plan real de reducere a decalajelor regionale, nu doar strategii frumos ambalate, ci investiții concrete în infrastructura critică din zonele defavorizate.

România nu se poate construi plecând doar de la București. România reală începe în satele și orașele cu istorie, unde oamenii simt cu adevărat ce înseamnă să fii lăsat în urmă.

Vă mulțumesc.

Senator Cătălin Silegeanu, Circumscripția nr.7 Botoșani (*Aplauze.*)

Domnul Mihai Coteș:

Invit la microfon pe domnul senator Negru.

Domnul Borțun.

După domnul senator, da?

Domnul Ștefan Borțun:

Mulțumesc, domnul președinte.

Declarația politică.

Titlul declarației politice: „Nu e ură, nu e radicalism”.

Stimați colegi,

În timp ce oamenii noștri trăiesc cu prețuri tot mai mari, cu spitale care au nevoie de investiții, cu școli care încă așteaptă condiții decente, Uniunea Europeană anunță un nou pachet de 6 miliarde de euro pentru Ucraina.

Exact acum, când la Kiev are loc unul din cele mai mari scandaluri de corupție de până acum. Nu vorbim despre zvonuri, nu vorbim despre povești. Vorbim despre investigații publice și despre realități deja confirmate în presa internațională.

Și atunci întreb: cum să cerem românilor să strângă cureaua, iar noi, în același timp, să aprobăm miliarde pentru un stat care nu poate garanta transparență, control și corectitudine?

Cum să le spunem oamenilor că „nu sunt bani” pentru problemele lor, dar găsim oricând bani pentru alții, fără să știm unde ajung? România are obligația morală și constituțională să pună pe primul loc interesul național. Să pună prin primul loc siguranța românilor. Să pună pe primul loc nevoile oamenilor de aici, nu de oriunde altundeva.

Așadar, până când Ucraina nu demonstrează clar și fără echivoc că poate gestiona banii corect, că poate elimina corupția și că poate oferi garanții reale, România nu mai trebuie să aprobe niciun leu. Nu e ură, nu e radicalism. E pur și simplu responsabilitate. E respect față de contribuabilul român. E obligația noastră față de țară. Pentru că noi nu suntem bancomat pentru corupții din Ucraina.

România nu trebuie să fie sacrificată în numele unei corectitudini politice oarbe. România merită respect, protecție și demnitate.

Vă mulțumesc.

Senator Borțun Ștefan, Circumscripția Tulcea

Cer permisiunea și unei interpelări.

Mulțumesc, domnule președinte.

Interpelarea este adresată prim-ministrului, domnului ministru Ilie Bolojan și doamnei ministru al mediului și apelor, Diana Buzoianu.

Obiectul interpelării: „Salvarea zonei renaturate Carasuhat din Delta Dunării”

Stimate domnule prim-ministru,

Stimată doamnă ministru,

În anul 2023, digul de la Carasuhat s-a rupt, iar întreaga zonă de aproximativ 2 500 de hectare a devenit un exemplu remarcabil de dezvoltare durabilă bazată pe apă, turism și activități tradiționale.

Pe 6 noiembrie 2025, Curtea de Apel Constanța a menținut, în mod definitiv, obligația de a închide de îndată zona renaturată Carasuhat și să refacă digul, ceea ce ar duce la secarea întregii suprafețe. Această variantă ar afecta întreaga comunitate din zonă și ar afecta interesul României de a renatura Delta.

Soluția pentru a nu condamna la sărăcie o întreagă comunitate este aceea de a declara zona – zonă de reconstrucție ecologică de interes național.

Trebuie menționat că suprafața de teren în cauză este concesionată unor persoane care se ocupau cu agricultura, iar terenul aparține Consiliului Județean Tulcea.

Consiliul Județean Tulcea a transmis Ministerului Mediului acordul de transmitere a drepturilor de proprietate din domeniul public al unității administrativ-teritoriale în domeniul public al statului. Este important ca demersul să fie finalizat prin emiterea hotărârii de Guvern pentru rezolvarea situației.

Soluția juridică pentru rezolvarea problemelor ar fi următoarele:

1. Emiterea hotărârii de Guvern și preluarea din proprietatea publică a Consiliului Județean Tulcea, în proprietatea publică a statului român, a suprafeței de circa 2 500 hectare.

2. Recunoașterea oficială a întregii zone ca zonă de reconstrucție ecologică de interes național, având în vedere faptul că reconstrucția ecologică, refacerea bălților din zona Mahmudia/Carasuhat, deja a fost produsă „*de facto*” și trebuie recunoscută și consfințită „*de jure*”. Conform prevederilor Legii nr.82/1993, „terenurile din domeniul public de interes județean sau local utilizate ca amenajări agricole sau piscicole și care, datorită degradării sau altor cauze, nu mai pot fi exploatate în scopul pentru care au fost amenajate inițial vor fi supuse lucrărilor de reconstrucție ecologică aprobate prin planul de management al rezervației. Pe întreg teritoriul rezervațiilor, schimbarea utilizării terenurilor agricole folosite ca terenuri agricole productive sau amenajări piscicole se face cu acordul administratorului, numai în baza unor studii tehnice de specialitate”.

3. Denunțarea unilaterală a contractelor de concesiune, având în vedere că o suprafață importantă dintre terenurile renaturate/reconstruite în 2023, prin inundarea suprafeței agricole „*de facto*”, sunt în administrarea Consiliului Județean Tulcea și concesionată pentru practicarea agriculturii.

Soluțiile propuse au la bază următoarele argumente:

a) impactul reconstrucției ecologice asupra biodiversității care ar dispărea prin aplicarea deciziei Curții de Apel;

b) sumarul studiului privind impactul reconstrucției ecologice în economia locală unde sunt vizibile beneficiile directe ale comunității și care vor dispărea dacă nu vor acționa în sprijinul locuitorilor;

c) rezultatele sondajului realizat în 2023 prin care 97% din locuitorii din Mahmudia și-au exprimat opinia de a păstra întreaga zonă de circa 2 500 hectare renaturată;

d) calculul preliminar al cuantumului despăgubirilor, realizat cu sprijinul experților agroeconomici.

Având în vedere beneficiile proiectului de reconstrucție ecologică și sprijinul comunității locale, soluția juridică împreună cu cuantumul estimat pentru acoperirea parcului trebuie să fie considerată ca o investiție, atât în refacerea naturii, cât și în susținerea unui model de dezvoltare rurală al Deltei Dunării.

Suma aferentă despăgubirii concesionarului, estimată la aproximativ 3 100 000 de euro, o sumă care poate fi avută în vedere la stabilirea bugetului pentru anul viitor, în vederea salvării unui centru de dezvoltare regională și pentru salvarea Deltei.

Anexez prezentei interpelări studiul realizat în acest sens de Asociația World Vision România. Subliniez că autoritățile locale, guvernatorul Biosferei „Delta Dunării” și oamenii din zonă doresc protejarea zonei și salvarea economiei care s-a dezvoltat durabil.

Menționez că s-au dezvoltat activități economice de turism, pescuit și alte activități conexe care ar dispărea fără o intervenție urgentă a statului.

Stimate domnule ministru,

Stimată doamnă ministru,

Vă rog să analizați cu atenție materialele puse la dispoziție și să adoptați măsurile necesare pentru salvarea zonelor renaturate Carasuhat.

Cu stimă, senator de Tulcea, Borțun Ștefan.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Mihai Coteț:

Domnul senator Negru.

Și se pregătește doamna senator Aldea Valentina și apoi domnul Cezar Petre.

Domnul Corneliu Negru:

Declarație politică.

„Europa statelor naționale, nu Statele Unite ale Europei!”

Domnule președinte,

Stimați colegi senatori,

În intervenția de astăzi doresc să atrag atenția asupra unui proces care se desfășoară tot mai accelerat în cadrul Uniunii Europene, respectiv tendința clară de federalizare și transformare a Uniunii într-un suprastat centralizat, construit peste voința suverană a statelor membre.

Uniunea Europeană se îndepărtează tot mai accelerat de principiile fondatoare și încearcă să se transforme într-un megastat centralizat în care națiunile nu mai contează, iar voința popoarelor este pusă între paranteze. Este un drum periculos și inacceptabil pe care România nu trebuie să-l urmeze în tăcere.

De ani de zile, vedem cum birocrații nealeși de la Bruxelles împing, pas cu pas, o agendă a uniformizării politice, economice și culturale, dorind să transforme statele membre în simple administrații locale, lipsite de putere reală de decizie. Sub masca „solidarității europene” se pregătesc politici care urmăresc transferuri masive de suveranitate: bugete controlate de centru, cote obligatorii de migrație, armonizări fiscale impuse, ingerințe în politicile interne de securitate și chiar viața socială și culturală a fiecărei națiuni.

În loc să avem o Europă a națiunilor libere, asistăm la construirea unei structuri care înseamnă tot mai mult cu un imperiu birocratic, rupt de realitățile și nevoile cetățenilor. Să fie clar: nu aceasta este Uniunea pentru care românii au votat. România a intrat într-o Uniune a cooperării, nu într-un proiect de dizolvare a statelor.

Națiunea română nu are nevoie și nu va accepta directive care îi impun cum să-și conducă economia, cum să-și protejeze granițele sau ce valori să promoveze. Suveranitatea nu este negociabilă, iar poporul român nu este o piesă dintr-un puzzle federalist, desenat în laboratoarele ideologice.

România a intrat în Uniunea Europeană pentru un parteneriat al statelor egale, nu pentru a deveni o provincie administrată de tehnocrați distanțați de realitățile națiunilor. Nicio structură europeană nu poate avea legitimitate atunci când ignoră voința popoarelor și încearcă să impună un model uniform, în contradicție cu tradițiile, valorile și interesele naționale.

Stimați colegi,

Noi percepem integrarea europeană ca fiind benefică prin prisma pieței muncii, concentrată pe oportunități, mobilitate și standarde comune. Un astfel de model pune accent pe beneficiile economice, precum accesul la o piață mai largă a forței de muncă și la noi locuri de muncă, dar și pe convergența legislației muncii și condițiilor de muncă. Cetățenii au dreptul de a locui, lucra și studia în orice stat membru, ceea ce extinde oportunitățile de carieră și de dezvoltare personală.

Noi înțelegem integrarea europeană ca pe un cadru de cooperare în care statele își unesc forțele pentru a rezolva probleme comune, cum ar fi șomajul sau migrația, în loc să fie o entitate care anulează suveranitatea individuală. Partidul Alianța pentru Unirea Românilor susține cooperarea europeană, dar se opune ferm transformării Uniunii într-o federație mascată.

Întărirea Uniunii nu se face prin centralizare și constrângere, ci prin respectarea suveranității fiecărui stat, prin protejarea identității naționale și prin întoarcerea la principiul subsidiarității reale. Susținem o Europă în care statele cooperează de la egal la egal, nu o Europă în care câteva capitale decid

soarta tuturor. Când Bruxelles-ul cere supunere, noi cerem respect. Când alții cer cedări de putere, noi întărim națiunea română.

În calitate de senator al României, resping ideea „salvării” țării de către FMI sau alte entități suprastatale, corporații apatride și slugile lor locale. Ca om politic suveranist, voi milita pentru o Românie nouă, a românilor proprietari-producători, reprofesionalizată și restructurată social, o nouă educație a muncii, o nouă solidaritate și o demnitate națională primenită.

Fac apel la colegii parlamentari și la Guvernul României să adopte o poziție clară și fermă împotriva tendințelor de federalizare. România trebuie să rămână un stat suveran, parte a Uniunii, a unei Uniuni a națiunilor, nu a unui superstat birocratic de tip „centru-periferie”. Să fie limpede pentru toată Europa: România este membră, nu vasală; România cooperează, dar nu capitulează.

În calitate de senator al Partidului Alianța pentru Unirea Românilor, reafirm angajamentul ferm pentru apărarea suveranității, demnității și identității naționale a României.

Vă mulțumesc.

Senator Corneliu Negru, Grupul parlamentar AUR, Circumscripția electorală nr.41 Vrancea

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe doamna senator Aldea Valentina și se pregătește domnul senator Cezar Petre.

Doamna Valentina-Mariana Aldea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

Titlul declarației: „Protecție pentru victime sau pentru relații? Derapaje grave în gestionarea cazurilor de violență domestică”.

Stimați colegi senatori,

Violența domestică este un domeniu în care statul ar trebui să funcționeze impecabil, fără excepții, fără protejați, fără liste de privilegii.

Polițistul intervine, protejează victima, aplică legea. Așa ar trebui să fie. Însă investigația de presă apărută recent arată un mecanism care ar trebui să ne îngrijoreze profund: atunci când agresorul este o persoană cu legături apropiate în zona Ministerului Afacerilor Interne, procedurile obișnuite nu doar că se schimbă, dar se schimbă în favoarea celui care ar trebui să fie verificat pentru fapte de violență, nu în favoarea celui care a intervenit pentru a opri abuzul.

Situația prezentată este limpede și greu de justificat instituțional. Un polițist din județul Dâmbovița intervine într-un caz de violență domestică. Aplică toate procedurile legale: evaluarea riscului, documentarea faptei, emiterea ordinului de protecție. Exact ceea ce îți cere legea, exact ceea ce România anunță că vrea să întărească – protejarea victimelor, nu a agresorilor.

Numai că autorul agresiunii se întâmplă să fie ruda cuiva influent în structurile MAI. Iar nemulțumirea acestuia față de ordinul de protecție devine, peste noapte, motorul unei reacții administrative total disproporționate. Două structuri centrale din cadrul Poliției Române – Direcția Ordine Publică și Direcția Control Intern – se activează și trimit oameni să verifice polițistul. Nu pentru o abatere, nu pentru o procedură greșită, nu pentru un risc identificat, ci pentru simplul fapt că agresorul, deranjat că legea a fost aplicată, are acces la resurse și la persoane care pot pune în mișcare mecanisme ce, în mod normal, nu sunt folosite în asemenea spețe.

Această escaladare este neobișnuită, dezechilibrată și periculoasă. Verificarea putea fi făcută – și așa se întâmplă în mod obișnuit – de structura de control a IPJ Dâmbovița, competentă direct pentru activitatea polițiștilor din județ. Dar nu s-a apelat la mecanismul firesc. S-a sărit peste trepte, peste proceduri și peste logica instituțională pentru a transmite un mesaj foarte clar: cine îndrăznește să aplice legea într-un caz care atinge cercurile potrivite poate ajunge rapid sub lupa structurilor centrale.

Iar acest mesaj nu lovește doar polițiștii. Lovește în victime. Pentru că dacă polițistul din teren știe că poate deveni ținta unui control central doar pentru că a emis un ordin de protecție, cât de ferm va mai interveni data viitoare? Cât curaj va mai avea să aplice legea exact atunci când riscul este maxim? Ce șansă mai are victima, când sistemul pare să mobilizeze în jurul autorului, nu în sprijinul ei?

Ne place să vorbim despre toleranță zero față de violența domestică. Ne plac discursurile despre protecția victimelor. Dar toate aceste cuvinte se golesc de conținut atunci când se vede cum, pentru un agresor cu relații la nivel înalt, sistemul lucrează invers: polițistul devine suspect, iar agresorul devine, practic, inițiatorul unui control.

Ministerul Afacerilor Interne are obligația să explice public care este fundamentul pentru activarea direcțiilor centrale ale IGPR într-o speță care trebuie evaluată la nivel județean. Să clarifice dacă influența persoanei apropiate de conducere a contat în declanșarea controlului. Și să garanteze că polițiștii care își fac datoria nu vor mai fi intimidați prin verificări venite de la București, doar pentru că au îndrăznit să protejeze o victimă în fața unui agresor conectat.

Un stat nu poate lupta cu violența domestică dacă își pune polițiștii sub presiune și agresorii sub protecție. Iar România nu-și poate permite asemenea derapaje.

Vă mulțumesc.

Senator neafiliat, Circumscripția electorală nr.42, Valentina Aldea

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe domnul senator Cezar Petre și se pregătește domnul senator Manea Dumitru.

Domnul George-Cezar Petre:

Mulțumesc, domnule președinte.

Astăzi vom vorbi despre situația finanțării sistemului de irigații în județul Olt.

Am o întrebare pentru domnul ministru al agriculturii și dezvoltării rurale.

Stimate domnule ministru,

Situația agriculturii din județul Olt se confruntă cu provocări majore, generate de seceta persistentă din ultimii ani și de insuficiența sistemului de irigații, care nu acoperă întreaga suprafață agricolă a județului. Pentru asigurarea unui sistem funcțional de irigații prin canalele aparținând ANIF, este necesară finanțarea unor proiecte care să revitalizeze agricultura și să sprijine fermierii, fermieri ale căror activități sunt afectate semnificativ în prezent. Deși râul Olt traversează județul pe direcția nord-sud, potențialul său hidroagricol nu este valorificat pe deplin. În acest sens, canalele de irigații existente trebuie readuse în starea de funcționare și dotate cu stații de pompare capabile să asigure aportul de apă vital pentru sectorul agricol.

În acest sens, aș dori să vă adresez întrebări precise, căutând claritate în deciziile financiare care vor afecta fiecare român.

Prima întrebare.

- Aveți în derulare un plan de investiții privind finanțarea lucrărilor de irigații în județul Olt sau o strategie de atragere de fonduri în acest scop?

Și a doua întrebare.

- Ce măsuri concrete veți adopta pentru a asigura viitorul agriculturii în județ, având în vedere faptul că problema este gravă pe fondul secetei și a unui sistem de irigații care lipsește?

Cu deosebită considerație, senator Cezar Petre, Circumscripția electorală nr.30 Olt.

Vă mulțumesc. *(Applauze.)*

Domnul Mihai Coteț:

Domnul senator Manea Dumitru și se pregătește domnul senator Parasca Teofil.

Domnul Dumitru Manea:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Declarație politică.

Titlul declarației: „Dominația banului internațional”.

Doamnelor și domnilor senatori,

Declarația mea politică de azi a fost scrisă, în urmă cu mai bine de 145 de ani, de Mihai Eminescu, într-un articol din ziarul „*Timpu*”, intitulat: „Credem că destul am vorbit...”.

E o radiografie a întregii noastre politici de azi, de ieri și de 35 de ani încoace. Da, „credem că destul am vorbit” și continuăm să vorbim fără să facem, de fapt, nimic. Concluziile sunt acestea: „Cea mai superficială socoteală din lume ar dovedi, îndeșul, că puterea productivă a nației românești n-a

crescut, n-a putut să crească în raport cu groaza de cheltuieli pe care le-au impus formele de civilizație străină, introduse cu grămada în țara noastră.

Am admis legi străine în toată puterea cuvântului, care substituie, pretutindenea și pururea, în locul noțiunilor de nație, țară, român, noțiunea de om, de cetățean al universului... Am creat o atmosferă publică pentru plante exotice de care planta autohtonă moare... Azi avem cele mai înaintate instituții liberale: control, suveranitatea poporului, consilii județene și comunale. Stăm mai bine pentru aceasta? Nu, de 10 ori mai rău, căci instituțiile noi nu se potriveau cu starea noastră de cultură, cu suma puterilor muncitoare de care dispunem, cu calitatea muncii noastre, încât trebuie să le sleim pe acestea pentru a întreține aparatul costisitor al statului modern.

Chestiunea economică la noi nu e numai o chestiune a mișcării bunurilor; ea e mai adâncă, e socială și morală. Fără muncă și fără capitalizarea ei, adică fără economie, nu există libertate. Celui care n-are nimic și nu știe să se apuce de niciun meșteșug dă-i toate libertățile posibile, tot rob e, e robul nevoilor lui, robul celor dintâi care țin o bucată de pâine în mână. Nu există alt izvor de avuție decât sau munca, fie ea actuală, fie capitalizată, sau sustragerea, furtul. Când vedem milionari făcând avere fără muncă și fără capital nu mai e îndoială că ceea ce ei au pierdut cineva.

Mita e în stare să pătrundă orișunde în țara aceasta, pentru mită capetele cele mai de sus ale administrației vând sângele și averea unei generații... Oameni care au comis crime grave se plimbă pe străzi, ocupă funcțiuni înalte, în loc de a-și petrece viața în pușcărie...

Justiția, subordonată politicii, a devenit o ficțiune. Spre exemplu: un om e implicat într-o mare afacere pe cât se poate de scandaloasă, care e denunțată. Acest om e menținut în funcție, dirijează însuși cercetările făcute contra sa; partidul ține morțiș a-l reabilita, alegându-l în Senat.

Oare nu e caracteristic pentru tratamentul de care se bucură populațiile noastre din partea administrației și a fiscului când constatăm că, în același timp în care zeci de mii de străini imigrează în fiecare an, românii, din contră, părăsesc țara lor, ca șoarecii o corabie care arde și emigrează?

La noi mizeria e produsă, în mod artificial, prin introducerea unei organizații și a unor legi străine, nepotrivite cu stadiul de dezvoltare economică a țării, organizație care costă prea scump și nu produce nimic. Așa încât, departe de-a vedea existența statului asigurată prin cârma puternică și prevăzătoare a tot ce poate produce nația mai viguros, mai onest și mai inteligent, suntem, din contră, avizați de-a aștepta siguranța acestei existențe de la pomana împrejurărilor externe, care să postuleze viața, ființa statului român ca pe un fel de necesitate internațională. Acea necesitate internațională n-are nevoie de-a ține seama de sentimentele noastre intime, ci numai de existența unui petec de pământ cvasineutru lângă Dunăre.

Vom avea de-acum dominația banului internațional, impusă de străini; libertatea de muncă și tranzacțiuni; teoria de luptă pe picior în aparență egal, în realitate inegal. Și, în această luptă învinge cel pentru care orice mijloc de câștig e bun. Urmare ei, capitalul, care ar trebui să fie și să rămână ceea ce

este prin natura lui, adică un rezultat al muncii și, totodată, un instrument al ei, este, adesea, ca posesiune individuală, rezultatul unor uneltiri vinovate, al exploatării publicului prin întreprinderi hazardate și fără trăinicie, al jocului de bursă, al minciunii.

Peste tot credințele vechi mor, un materialism brutal le ia locul, cultura secolului, mână-n mână cu sărăcia claselor lucrătoare, amenință toată clădirea măreață a civilizației creștine. Shakespeare cedează în fața bufoneriilor și dramelor de incest și adulteriu, cancanul alungă pe Beethoven, ideile mari asfințesc, zeii mor.” Mihai Eminescu, „Timpul”, 9 ianuarie 1879

Vă mulțumesc.

Dumitru Manea, senator S.O.S. România, Circumscripția nr.24 Iași

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe domnul senator Parasca Teofil.

Urmează domnul senator Manea... Domnul Vela. Domnul senator. Apoi dumneavoastră.

Domnul Teofil Parasca:

O întrebare scurtă, rămâneți aproape.

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebare adresată domnului Marian-Cătălin Predoiu, viceprim-ministru, ministrul afacerilor interne, de către senatorul Teofil Parasca.

Obiectul întrebării: „Operațiunea Jupiter”

Stimate domnule ministru,

Poliția Română ne-a informat că, în cazul unei noi faze a operațiunii Jupiter, organizate la nivel național, în perioada 3-7 noiembrie 2025, au fost puse în aplicare 978 de mandate de percheziție domiciliară și 415 mandate de aducere, care au vizat 440 de suspecti. De asemenea, au fost dispuse măsuri preventive față de 144 de persoane, 16 fiind arestate preventiv, una arestată la domiciliu, 88 puse sub control judiciar, din care trei pe cauciune și alte 39 reținute.

Având în vedere cele de mai sus, vă rog să-mi comunicați câte mandate de percheziție domiciliară și aducere au fost puse în aplicare în județul Arad, cu ocazia acestei operațiuni, câți suspecti au fost vizați și față de câți au fost dispuse măsuri preventive?

Vă solicit un răspuns în scris.

Vă mulțumesc.

Senator Teofil Parasca, Circumscripția electorală nr.2 Arad (*Aplauze.*)

Domnul Mihai Coteț:

Invit la microfon pe domnul senator Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați și onorați colegi senatori,

Titlul declarației mele politice este următorul: „România – China: o relație strategică abandonată sau cum a degradat România un parteneriat esențial prin neglijență diplomatică și prin indiferență politică”.

Stimate domnule președinte,

Onorați colegi senatori,

Există momente în politica externă în care nu ne mai putem ascunde în spatele formulelor sterile sau al discursurilor construite mecanic.

Există momente în care trebuie să recunoaștem, fără echivoc și fără cosmetizări, că România a gestionat relații diplomatice și strategice foarte defectuos cu importante state de pe Terra. O astfel de relație diplomatică și strategică gestionată defectuos este relația cu Republica Populară Chineză. O relație care, în urmă cu doar două decenii, era robustă, multilaterală și respectată pe plan internațional, iar astăzi se află într-o vizibilă stare de deteriorare, însoțită de confuzie politică și de o lipsă cronică de viziune.

După intrarea României în Uniunea Europeană, reconfigurarea cursului diplomatic al țării noastre era inevitabilă, dar ajustarea acestui curs nu ar fi trebuit să însemne o rupere, o abandonare și o marginalizare a contactelor bilaterale cu Beijingul. Însă exact acest lucru s-a întâmplat. Pas cu pas, instituțiile statului român au tratat relația cu China nu cu prudență și nici cu profesionalism, ci cu neglijență și cu indecizie. În loc să gestionăm inteligent contextul geopolitic, am preferat o variantă simplistă și păguboasă, și anume: distanțarea completă, fără analiză de impact, fără strategie și fără respect pentru interesele economice pe termen lung ale României de China.

Această degradare nu a fost un accident. A fost consecința unei abordări administrative discontinue, a schimbărilor politice bruște și, mai recent, a unui mod de lucru improvizat al Ministerului Afacerilor Externe, care este condus de către doamna ministru Oana Țoiu.

În loc să repare, să reconstruiască și să reevalueze parteneriate externe vechi de decenii, conducerea actuală a Ministerului Afacerilor Externe continuă trendul de minimizare a canalelor diplomatice, însoțit de o tăcere îngrijorătoare în ceea ce privește pierderile economice, culturale și educaționale pe care le suferă România în urma unor astfel de decizii iresponsabile.

Una dintre dovezile cele mai evidente ale degradării relației bilaterale cu China se găsește în situația Ambasadei României de la Beijing și a consulatelor noastre din Republica Populară Chineză. Pentru ani la rând, aceste misiuni diplomatice au fost lăsate în paragină, nu doar organizațional, ci chiar și fizic.

Jurnalistul Dan Tomozei, care trăiește în China și care lucrează la Radio China Internațional, unul dintre puținii români care cunosc din interior relațiile și realitățile diplomatice din China, a documentat detaliat, în articole publice, un fapt greu de acceptat pentru un stat european, și anume: ambasada și consulatele noastre au funcționat perioade îndelungate fără personal complet, fără activitate

publică reală, fără interacțiune cu comunitatea românească din China și fără minimul necesar de implicare diplomatică pentru a susține o prezență respectabilă a României în China.

Această absență totală a statului român din una dintre cele mai importante arene geopolitice ale lumii nu este doar o rușine administrativă, ci este o vulnerabilitate strategică creată prin neglijență.

În timp ce toate marile state europene, asiatice, americane își cresc prezența diplomatică în China, România a făcut exact opusul, și anume: a dispărut aproape total din China. A tăiat legăturile importante cu această țară. A lăsat posturi vacante de personal diplomatic. A permis degradarea infrastructurii diplomatice până la limite jenante. A transmis prin aceasta un mesaj periculos, și anume: că România nu mai este interesată să păstreze relația de prietenie pe care a avut-o în trecut cu această țară care ne-a fost prietenă.

Această realitate lovește direct nu doar în prestigiul nostru extern, ci și în cetățenii români care trăiesc în China și care lucrează în China și în companiile românești care încearcă să intre pe piața chineză, dar și în investitorii chinezi care ar fi putut să contribuie la economia României. Lovește și în universitățile care ar fi putut dezvolta parteneriate educaționale și toate aceste oportunități au fost pierdute sau compromise prin măsurile iresponsabile ale decidenților de la București.

Pe plan comercial, consecințele sunt la fel de grave. Exporturile României în China rămân la un nivel modest, în timp ce importurile cresc necontrolat. Dezechilibrul comercial este tot mai pronunțat, dar reacția instituțiilor statului este minimă.

Mai mult decât atât, nu există o strategie de promovare economică, nu există misiuni comerciale coordonate, nu există o agentă clară... o agendă clară din partea statului român pentru atragerea investițiilor chineze în domenii critice precum infrastructură, tehnologie verde, industria farmaceutică, producție industrială și așa mai departe.

Am ajuns în situația absurdă în care România, deși are un potențial agricol semnificativ, nu reușește să exporte în China nici măcar produse de bază, în timp ce alte state europene, inclusiv mai mici sau fără resurse comparabile cu cele ale României, își consolidează poziții importante pe această piață strategică. De ce? Pentru că în timp ce alții negociază, noi închidem uși, în timp ce alții investesc în diplomația economică, noi operăm cu posturi vacante de personal diplomatic și cu lipsă de inițiativă.

Cultural, situația este și mai tristă. România a fost ani la rând apreciată în China pentru tradițiile culturale, pentru arta teatrală, pentru literatura noastră și pentru patrimoniul nostru cultural. Astăzi, aceste schimburi s-au redus la nivel simbolic și aproape nesemnificativ.

În lipsa unei prezențe active a Institutului Cultural Român, în lipsa unor atașați culturali numiți în mod profesionist, în lipsa unei strategii pe termen lung de colaborare cu partenerul chinez, spațiul cultural românesc este practic inexistent în China. Iar când un stat își lasă cultura invizibilă, își lasă și influența externă în derivă.

Stimați colegi senatori,

Partidul Oamenilor Tineri (POT) a afirmat mereu că România trebuie să-și regândească din temelii politica sa externă, cu luciditate, cu pragmatism și, mai ales, cu responsabilitate. Nu cerem o schimbare de orientare strategică, ci o revenire la bun-simț. Cerem ca România să nu mai confunde precauția cu autoizolarea. Cerem ca diplomația noastră românească să fie practică, activă și, mai ales, profesionistă, și nu doar decorativă. Cerem ca statul român să nu mai lase ambasade goale, consulate închise, posturi de personal diplomatic vacante pentru ani de zile. Cerem ca relațiile cu statele majore ale lumii, fie ele europene, asiatice sau americane, să fie tratate cu seriozitate și cu interes, în primul rând pentru cetățenii români.

China este o superputere economică, un actor geopolitic major și o piață imensă pentru țările care știu să negocieze inteligent. Iar România nu-și poate permite să ignore acest fapt. Nu-și poate permite să fie absentă de pe această piață. Nu-și poate permite să rămână blocată într-o diplomatie pasivă și birocratică.

De aceea, ca senator, ca senator POT, solicit Ministerului Afacerilor Externe să prezinte public o strategie clară, modernă și realistă privind relația cu Republica Populară Chineză.

Solicit, de asemenea, profesionalizarea misiunilor diplomatice, relansarea contactelor politice și economice reale în avantajul României și, în special, în avantajul cetățenilor români, și reconstrucția unei prezențe demne a României în China.

Solicit ca românii din China să aibă instituții funcționale în sprijinul lor, și nu doar adrese goale.

Și, mai ales, solicit ca interesul național să devină din nou criteriul central în politica externă a României. Nu putem câștiga respect în lume atâta timp cât nu ne respectăm pe noi înșine.

Iar modul în care tratăm relația cu China este exemplul perfect al unei politici externe care are nevoie urgentă de reformă, de profesionalizare și de curaj. Și, mai ales, are nevoie de responsabilitate față de interesele reale ale României.

Cu deosebită considerație, senator POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela. *(Aplauze.)*

Vă mulțumesc.

Domnul Mihai Coteț:

Dau citire listei senatorilor care au depus întrebări și interpelări în scris:

- Carp Ionel, Geamănu Ștefan, Dumitrescu Cristina-Gabriella, Potecă Vasilică, Roman Marius-Valentin, Silegeanu Cătălin, Chertif Costache, Stoica Ciprian, Pauliuc Nicoleta, Anisie Monica-Cristina, Călin-Petru Marian, Păun Ana-Cynthia-Ioana, Rus Vasile, Vela Gheorghe, Orban Carmen, Federovici Doina, Mărginean Lucian, Dîrlău Andrei-Emil, Stoica Ciprian-Titi, Silegeanu Cătălin, Vlăescu Virgiliu-George, Geamănu Ștefan, Iacob Constantin-Ciprian, Chertif Costache, Horga Maria-Gabriela, Bota Gheorghe, Anisie Monica-Cristina, Cibu Deaconu Ruxandra, Ștefănaș Gheorghe, Onea Olga, Cușnir Rodica, Aldea Valentina-Mariana și Vela Gheorghe.

De asemenea, dau citire senatorilor care au depus declarații politice în scris:

- Dunca Marius-Alexandru, Stan Ioan, Mohan Aurel-George, Mărginean Lucian, Stelea Niculina, Roman Marius-Valentin, Sandu Mircea-Ionuț, Chertif Costache, Stoica Ciprian-Titi, Iacob Ciprian, Blaga Vasile, Bodea Marius, Rus Vasile-Ciprian, Cușnir Rodica, Sava Clement, Fodoca Liviu.

Declar închisă sesiunea de întrebări, interpelări de astăzi și de declarații politice.

Ședința s-a încheiat la ora 13.17.